

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1995-1996

10 JUNI 1996

Wetsontwerp houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, met de Bijlage I, II, III, IV en V, en met de Gemeenschappelijke Verklaring, opgemaakt te Donostia — San Sebastian op 26 mei 1989(1)

INHOUD

	Blz.
Memorie van toelichting	2
Wetsontwerp	7
Verdragen betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, opgemaakt te Donostia — San Sebastian op 26 september 1989	8
Verklarend verslag van de heren Almeida Cruz, Desantes Real en Paul Jenard	33
Voorontwerp van wet	76
Advies van de Raad van State	76

(1) Aangezien de bijlagen II, III, IV en V enkel de Spaanse en de Portugese tekst omvatten van het basisverdrag van 27 september 1968, het Protocol van 3 juni 1971 en de toetredingsverdragen van Denemarken, Ierland, het Verenigd Koninkrijk en Griekenland hiertoe, worden zij niet opgenomen in de gedrukte stukken. Zij kunnen evenwel geraadpleegd worden ter Griffie van de Senaat evenals op de Dienst der Verdragen van het ministerie van Buitenlandse Zaken.

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1995-1996

10 JUIN 1996

Projet de loi portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au Protocole concernant son interprétation par la Cour de Justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, aux Annexes I, II, III, IV et V, et à la Déclaration commune, faites à Donostia — San Sebastian le 26 mai 1989(1)

SOMMAIRE

	Pages
Exposé des motifs	2
Projet de loi	7
Conventions concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, faites à Donostia — San Sebastian le 26 septembre 1989	8
Rapport explicatif de MM. Almeida Cruz, Desantes Real et Paul Jenard	33
Avant-projet de loi	76
Avis du Conseil d'État	76

(1) Vu que les annexes II, III, IV et V contiennent seulement le texte espagnol et portugais du traité de base du 27 septembre 1968, du Protocole du 3 juin 1971 et des traités d'adhésion du Danemark, de l'Irlande, du Royaume-Uni et de la Grèce à ces traités, elles ne sont pas reprises dans les documents. Néanmoins, elles peuvent être consultées au Greffe du Sénat et au Service des Traités du ministère des Affaires étrangères.

MEMORIE VAN TOELICHTING

Het hierbij gaande ontwerp van wet dat wij u ter bespreking aanbieden, beoogt de goedkeuring van het Verdrag gedaan te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989 inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag gedaan te Brussel op 27 september 1968 betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag gedaan te Luxemburg op 9 oktober 1978 inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag gedaan te Luxemburg op 25 oktober 1982 inzake de toetreding van de Helleense Republiek.

Volgens de bepalingen van artikel 63 van het Verdrag van 1968 hadden de zes oorspronkelijke lidstaten van de Gemeenschap gesteld dat elke staat die lid wordt van de Gemeenschap verplicht zou moeten aanvaarden dat het Verdrag als basis zou dienen voor de onderhandelingen die nodig zijn om de inwerkingtreding van artikel 220 van het Verdrag van Rome te verzekeren.

De tweede alinea van dit artikel 63 bepaalt dat de noodzakelijke aanpassingen het onderwerp zouden kunnen uitmaken van een bijzonder Verdrag tussen de oorspronkelijke lidstaten en de nieuwe lidstaat.

Het Verdrag ondertekend te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989, beantwoordt wat Spanje en Portugal betreft aan dit opzet.

Het Verdrag van Luxemburg van 9 oktober 1978 betreffende de toetreding van Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk tot het Verdrag van Brussel is op 1 november 1986 voor Denemarken, op 1 januari 1987 voor het Verenigd Koninkrijk en op 1 juni 1988 voor Ierland in werking getreden.

Het Verdrag van Luxemburg van 25 oktober 1982 betreffende de toetreding van Griekenland tot het Verdrag van Brussel is op 1 april 1989 in werking getreden, met uitzondering van het Verenigd Koninkrijk, waarvoor het op 10 oktober 1989 in werking is getreden.

Beide toetredingsverdragen lieten de fundamentele principes van het Verdrag van Brussel ongewijzigd.

Met de bedoeling tussen de landen van de Europese Vrijhandelsassociatie (E.V.A.) en de twaalf lidstaten van de Europese Gemeenschappen een juridische structuur tot stand te brengen gelijk aan die van het Verdrag van Brussel, kwam op 16 september 1988 te Lugano het Verdrag tot stand betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, het protocol 1 betreffende enkele onderwerpen van bevoegdheid,

EXPOSÉ DES MOTIFS

Le projet de loi que nous avons l'honneur de soumettre à votre assentiment porte approbation de la Convention faite à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989 relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention faite à Bruxelles le 27 septembre 1968 concernant la compétence judiciaire et l'exécution de décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de Justice, avec les adaptations y apportées par la Convention faite à Luxembourg le 9 octobre 1978 relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention faite à Luxembourg le 25 octobre 1982 relative à l'adhésion de la République hellénique.

Aux termes de l'article 63 de la Convention de 1968, les six États membres originaires des Communautés avaient reconnu que tout État qui deviendrait membre de la Communauté économique européenne aurait l'obligation d'accepter que la Convention soit prise comme base pour les négociations nécessaires en vue d'assurer la mise en œuvre de l'article 220 du Traité de Rome.

Le second alinéa de cet article 63 précisait que les adaptations nécessaires pourraient faire l'objet d'une Convention spéciale entre les États membres originaires et le nouvel État membre.

La Convention signée à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989 répond à ce but en ce qui concerne l'Espagne et le Portugal.

La Convention de Luxembourg du 9 octobre 1978 relative à l'adhésion du Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni à la Convention de Bruxelles est entrée en vigueur le 1er novembre 1986 pour le Danemark, le 1er janvier 1987 pour le Royaume-Uni et le 1er juin 1988 pour l'Irlande.

La Convention de Luxembourg du 25 octobre 1982 relative à l'adhésion de la Grèce à la Convention de Bruxelles est entrée en vigueur le 1er avril 1989, sauf pour le Royaume-Uni, à l'égard duquel elle est entrée en vigueur le 10 octobre 1989.

Ces deux traités d'adhésion n'ont pas modifié les principes fondamentaux de la Convention de Bruxelles.

Dans le souci de mettre sur pied, entre les pays de l'Association européenne de libre-échange (A.E.L.E.) et les douze États membres des Communautés européennes, une structure juridique identique à celle de la Convention de Bruxelles, a été élaborée le 16 septembre 1988 à Lugano la Convention concernant la compétence judiciaire, l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, le protocole n° 1 relatif à certains problèmes de compétence, de

wijze van procederen en tenuitvoerlegging, het protocol 2 betreffende de eenheid in de uitlegging van het Verdrag, alsmede het protocol 3 betreffende de toepassing van artikel 57 en van de verklaringen.

Toetreding tot het Verdrag van Brussel zelf door niet-leden van de Europese Gemeenschap was en is immers uitgesloten tengevolge van de omstandigheid dat het Verdrag van Brussel een gemeenschaps-instrument is, gebaseerd op artikel 220 van het Verdrag van Rome en voorzien van een protocol dat interpretatiebevoegdheid toekent aan het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

Het Verdrag van Lugano zal in werking treden zodra het zal zijn bekrachtigd door twee staten, zijnde een lid van de Gemeenschappen en een ander lid van de Europese Vrijhandelsassociatie.

Het is een enigszins gemoderniseerde versie van het Verdrag van Brussel.

Naar aanleiding van de toetreding van Spanje en Portugal werd van de gelegenheid gebruik gemaakt om de modernisering in het Verdrag van Lugano eveneens door te voeren in het Verdrag van Brussel, alsmede een aantal taalkundige formele aanpassingen.

Het Verdrag van San Sebastian en het Verdrag van Lugano zouden evenwel tegelijkertijd moeten worden bekrachtigd teneinde mogelijke distorsies te vermijden.

Het Verdrag van San Sebastian is vergezeld van een Rapport opgesteld door de heer M. Almeida Cruz, rechter van eerste aanleg en juridisch adviseur van de Permanente Vertegenwoordiging van Portugal bij de Europese Gemeenschappen, de heer M. Desantes Real, hoogleraar aan de Juridische Faculteit van de Universiteit van Alicante en de heer P. Jenard, erebestuursdirecteur bij het Belgische ministerie van Buitenlandse Zaken. Dit rapport, dat gelijktijdig met het door de regeringsdeskundigen opgesteld ontwerpverdrag aan de Regeringen werd voorgelegd, werd gepubliceerd in het *Publikatieblad van de Europese Gemeenschappen*, nr. C 189 van 28 juli 1990.

De Regering verwijst naar dit rapport voor de gedetailleerde toelichting van het Verdrag.

Behoudens de wijzigingen overgenomen uit het Verdrag van Lugano, brengt het toetredingsverdrag slechts enkele technische aanpassingen aan aan het Verdrag van Brussel. Deze betreffen:

- de regels voor exorbitante bevoegdheid.
- de lijst van Spaanse en Portugese gerechten die bevoegd zijn voor de toepassing van titel III betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen.
- de in het toetredingsverdrag genoemde bilaterale verdragen.

De belangrijkste uit het Verdrag van Lugano overgenomen wijzigingen aan het Verdrag van Brussel van 27 september 1968, volgen hieronder.

procédure et d'exécution, le protocole n° 2 sur l'interprétation uniforme de la Convention, et le protocole n° 3 concernant l'application de l'article 57 et des déclarations.

L'adhésion d'un État non membre de la Communauté européenne à la Convention de Bruxelles même était et est toujours exclue en raison du fait que la Convention de Bruxelles est un instrument communautaire basé sur l'article 220 du Traité de Rome et est pourvu d'un protocole qui accorde la compétence d'interprétation à la Cour de Justice des Communautés européennes.

La Convention de Lugano entrera en vigueur dès qu'elle aura été ratifiée par deux États dont l'un membre des Communautés et l'autre de l'Association européenne du libre-échange.

Il s'agit d'une version quelque peu modernisée de la Convention de Bruxelles.

À l'occasion de l'adhésion de l'Espagne et du Portugal, les modernisations présentes dans la Convention de Lugano, ainsi qu'un certain nombre d'adaptations formelles d'ordre linguistique ont pu être introduites également dans la Convention de Bruxelles.

La Convention de San Sebastian et la Convention de Lugano devraient toutefois être ratifiées simultanément afin de prévenir d'éventuelles distorsions.

La Convention de San Sebastian est accompagnée d'un Rapport élaboré par MM. M. Almeida Cruz, juge de première instance et conseiller juridique à la représentation permanente du Portugal auprès des Communautés européennes, M. Desantes Real, professeur à la faculté de droit de l'université d'Alicante, et P. Jenard, directeur d'administration honoraire au ministère belge des Affaires étrangères. Ce Rapport, qui a été soumis aux gouvernements en même temps que le projet de convention élaboré par les experts gouvernementaux, a été publié au *Journal officiel des Communautés européennes*, n° C 189 du 28 juillet 1990.

Le Gouvernement estime pouvoir se référer à ce Rapport pour une justification détaillée de la Convention.

Sous réserve des modifications reprises de la Convention de Lugano, la convention d'adhésion n'apporte que quelques modifications techniques à la Convention de Bruxelles. Celles-ci concernent:

- les règles de compétence exorbitantes;
- la liste des tribunaux espagnols et portugais compétents pour l'application du titre III de la convention concernant la reconnaissance et l'interprétation des décisions judiciaires;
- les traités bilatéraux mentionnés dans le traité d'adhésion.

Les principales modifications contenues dans la Convention de Lugano et apportées à la Convention de Bruxelles du 27 septembre 1968 sont décrites ci-dessous.

1. Bijzonderebevoegdheid in arbeidszaken (Verdrag Donostia-San Sebastian, art. 4)

Luidens artikel 5, 1, van het Verdrag van Brussel wordt de verweerder in geschillen ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst gedaagd voor het gerecht waar de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd. Het Toetredingsverdrag voorziet er bovendien in dat bij arbeidsovereenkomsten de plaats waar de verbintenis is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd, de plaats is waar de werknemer gewoonlijk zijn arbeid verricht; wanneer de werknemer niet in eenzelfde land gewoonlijk zijn arbeid verricht, kan de werkgever tevens worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar zich de vestiging bevindt of bevond die de werknemer in dienst heeft genomen. Deze precisering voortkomend uit het Verdrag van Lugano is een verbetering van het Verdrag van Brussel overeenkomstig het arrest van het Hof van Justitie van 15 februari 1989 in zaak 32/88 (Six Constructions Ltd/P. Humbert).

Teneinde de bescherming van de zwakste contractpartner te waarborgen (de werknemer), geldt de veronderstelling van artikel 5, 1, *in fine* uitsluitend ten voordele van de werknemer. Deze heeft hierbij tevens de keuze tussen het gerecht van de plaats waar de vestiging die hem in dienst heeft genomen zich bevond op het tijdstip van zijn indienstneming of zich bevindt op het tijdstip waarop de vordering wordt ingesteld.

2. Samenvoeging van vorderingen (Verdrag Donostia-San Sebastian, art. 5)

Aan artikel 6 van het Verdrag van Brussel is een vierde punt toegevoegd, waarin is opgenomen dat indien een vordering uit een verbintenis uit overeenkomst vergezeld kan gaan met een zakenrechtelijke vordering betreffende een onroerend goed, die vordering ook kan worden aangebracht bij de gerechten van de staat waar het onroerend goed is gelegen.

3. Huur van vakantieverblijven (Verdrag Donostia-San Sebastian, art. 6)

Artikel 16, 1°, wordt op zulke wijze aangevuld dat met betrekking tot huur van onroerend goed voor tijdelijk particulier gebruik voor ten hoogste zes maanden ook bevoegd is de rechter van de Verdragsluitende Staat waar de verweerder woonplaats heeft, mits de eigenaar en de huurder of pachter natuurlijke personen zijn en zij woonplaats in dezelfde Verdragsluitende Staat hebben.

Deze bepaling gaat niet vergezeld van een mogelijkheid tot voorbehoud, zoals er wordt in voorzien bij het eerste protocol bij het Verdrag van Lugano,

1. Compétence spéciale en matière de travail (Convention Donostia-San Sebastian, art. 4)

Aux termes de l'article 5, 1, de la Convention de Bruxelles, le défendeur est, en cas de litige en matière contractuelle, cité devant le tribunal du lieu où l'obligation qui sert de base à la demande a été ou doit être exécutée. La Convention d'adhésion prévoit en outre qu'en matière de contrat de travail, le lieu où l'obligation a été ou doit être exécutée est le lieu où le travailleur accomplit habituellement son travail. Lorsque le travailleur n'accomplit pas habituellement son travail dans un même pays, l'employeur peut être également attiré devant le tribunal du lieu où se trouve ou se trouvait l'établissement qui a embauché le travailleur. Cette précision issue de la Convention de Lugano constitue une amélioration de la Convention de Bruxelles, conforme à l'arrêt de la Cour de justice du 15 février 1989 dans l'affaire 32/88 (Six Constructions Ltd/P. Humbert).

Afin d'assurer la protection de la partie contractante la plus faible (le travailleur), seul le travailleur peut bénéficier de la possibilité prévue à l'article 5, paragraphe 1, *in fine*. Ainsi, celui-ci a le choix entre le tribunal du lieu où se trouvait l'établissement qui l'a embauché au moment de son embauche et le tribunal du lieu où se trouve l'établissement au moment de l'introduction de l'instance.

2. Jonction des actions (Convention Donostia-San Sebastian, art. 5)

L'article 6 de la Convention de Bruxelles est complété par un point 4, qui prévoit qu'en matière contractuelle si l'action peut être jointe à une action en matière de droits réels immobiliers, cette action peut aussi être portée devant les tribunaux de l'État où l'immeuble est situé.

3. Location de logements de vacances (Convention Donostia-San Sebastian, art. 6)

L'article 16, 1°, est complété en ce sens qu'en matière de location de biens immobiliers en vue d'un usage personnel temporaire pour une période maximale de six mois, sont également compétents les tribunaux d'un État contractant dans lequel le défendeur est domicilié, à condition que le propriétaire et le locataire soient des personnes physiques et qu'ils soient domiciliés dans le même État contractant.

Cette disposition n'est pas assortie d'une possibilité de réserve, envisagée dans le protocole n° 1 de la Convention de Lugano, l'introduction d'une réserve

aangezien een voorbehoud moeilijk past binnen het raam van een Verdrag dat op het artikel 220 van het Verdrag van Rome is gegrond. De formule van artikel 16, 1°, is tevens restrictiever dan deze van het Verdrag van Lugano.

4. Forumkeuze: handelsgebruiken en arbeidszaken (Verdrag Donostia-San Sebastian, art. 7)

In artikel 17 is met betrekking tot de vorm van een overeenkomst tot aanwijzing van de bevoegde rechter de verwijzing naar de handelsgebruiken vervangen door een formulering die aansluit bij artikel 9 van het Weense koopverdrag van 1980. Bovendien is een vijfde lid toegevoegd inhoudende dat de forumkeuze bij arbeidsovereenkomsten alleen geldig is na het ontstaan van het geschil — zoals in het Verdrag van Lugano is bepaald — of indien de werknemer zich daarop beroept om andere rechten aan te zoeken dan dat van de woonplaats van de verweerder of het in artikel 5, 1, bedoelde gerecht. Deze laatste mogelijkheid werd ingevoerd om het radicale karakter van de bepaling van het Verdrag van Lugano over deze aangelegenheid af te zwakken.

5. Aanhangigheid (Verdrag Donostia-San Sebastian, art. 8)

Artikel 21, lid 1, wordt zo gewijzigd dat bij aanhangigheid het laatst aangezochte gerecht zich niet ambtshalve onbevoegd verklaart, maar zijn uitspraak ambtshalve aanhoudt totdat de bevoegdheid van de eerste rechter vaststaat.

*
* *

Het gevolg van de schrapping van artikel 60 van het Verdrag van Brussel is dat dit eveneens van toepassing zou kunnen zijn op niet-Europese gebieden (Verdrag Donostia-San Sebastian, art. 21).

Het Protocol van 1971 betreffende de uitlegging door het Hof van Justitie van het Verdrag van Brussel heeft slechts enkele wijzigingen van technische aard ondergaan.

Het Verdrag van San Sebastian zal in werking treden zodra twee ondertekenende staten, waarvan er één Spanje of Portugal is, dit hebben bekrachtigd (Verdrag Donostia-San Sebastian, art. 32).

Hiernevens vindt u het Verklarend Verslag van de heren Almeida Cruz, Desantes Real en Jenard.

ayant été considérée comme difficilement concevable dans le cadre d'une Convention basée sur l'article 220 du Traité de Rome. La formulation de l'article 16, 1°, est également plus restrictive que celle de la Convention de Lugano.

4. Conventions attributives de juridiction: usages commerciaux et contrats de travail (Convention Donostia-San Sebastian, art. 7)

À l'article 17, en ce qui concerne la forme d'une convention attributive de juridiction, le renvoi aux usages commerciaux est remplacé par une formulation qui rejoint l'article 9 de la Convention de Vienne de 1980 sur les contrats de vente internationale de marchandises. En outre, un cinquième alinéa est ajouté, précisant que la convention attributive de juridiction, en matière de contrats de travail, ne produit ses effets que si elle est postérieure à la naissance du différend — comme le prévoit la Convention de Lugano — ou si le travailleur l'invoque pour saisir d'autres tribunaux que celui du domicile du défendeur ou celui indiqué à l'article 5, point 1. Cette dernière possibilité a été instaurée afin d'atténuer en la matière le caractère radical de la disposition de la Convention de Lugano.

5. Litispendance (Convention Donostia-San Sebastian, art. 8)

L'article 21, alinéa 1er, a été modifié de sorte qu'en cas de litispendance, au lieu de se dessaisir d'office, le juge second saisi doit surseoir à statuer d'office jusqu'à ce que la compétence du juge premier saisi soit établie.

*
* *

Il résulte de la suppression de l'article 60 de la Convention de Bruxelles que celle-ci pourrait également s'appliquer à des territoires non européens (Convention Donostia-San Sebastian, art. 21).

Le Protocole de 1971 concernant l'interprétation de la Convention de Bruxelles par la Cour de justice n'a subi que quelques modifications d'ordre technique.

La Convention de San Sebastian entrera en vigueur lorsque deux États signataires, dont l'un est l'Espagne ou le Portugal, l'auront ratifiée (Convention Donostia-San Sebastian, art. 32).

Vous trouverez ci-joint le Rapport explicatif de MM. Almeida Cruz, Desantes Real et Jenard.

De publikatie in de Bescheiden van het Parlement zal de rechtscollages in staat stellen het op een eenvoudige wijze te raadplegen en zal ook bijdragen tot een eenvormige uitlegging van het Verdrag van San-Sebastian.

*
* *

De opmerking van de Raad van State met betrekking tot de verwijzing naar de onderverdeling van artikel 77 van de Grondwet werd niet gevolgd; immers, het artikel 1 van het wetsontwerp werd gebaseerd op een opmerking van de Raad van State gegeven in een vorig advies.

De minister van Buitenlandse Zaken,

Erik DERYCKE.

De minister van Justitie,

Stefaan DE CLERCK.

La publication de ce rapport dans les documents parlementaires permettra aux juridictions de le consulter de façon aisée et contribuera également à une interprétation uniforme de la Convention de San Sebastian.

*
* *

La remarque du Conseil d'État concernant l'indication de la subdivision de l'article 77 de la Constitution n'a pas été suivie, l'article 1er du présent projet de loi est en effet basée sur une remarque faite par le Conseil d'État dans un avis antérieur.

Le ministre des Affaires étrangères,

Erik DERYCKE.

Le ministre de la Justice,

Stefaan DE CLERCK.

WETSONTWERP

ALBERT II,

Koning der Belgen,

Aan allen die nu zijn en hierna wezen zullen,
ONZE GROET.

Op de voordracht van Onze minister van Buitenlandse Zaken en van Onze minister van Justitie,

HEBBEN WIJ BESLOTEN EN BESLUITEN WIJ:

Onze minister van Buitenlandse Zaken en Onze minister van Justitie zijn gelast het ontwerp van wet, waarvan de tekst hierna volgt, in Onze naam aan de Wetgevende Kamers voor te leggen en bij de Senaat in te dienen:

Artikel 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 77, eerste lid, 6°, van de Grondwet.

Art. 2

Het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, de Bijlagen I, II, III, IV en V, en de Gemeenschappelijke Verklaring, opge maakt te Donostia - San Sebastian op 26 mei 1989, zullen volkomen uitwerking hebben.

Gegeven te Brussel, 29 mei 1996.

ALBERT

Van Koningswege:

De minister van Buitenlandse Zaken,

Erik DERYCKE.

De minister van Justitie,

Stefaan DE CLERCK.

PROJET DE LOI

ALBERT II,

Roi des Belges,

À tous, présents et à venir,
SALUT.

Sur la proposition de Notre ministre des Affaires étrangères et de Notre ministre de la Justice,

NOUS AVONS ARRÊTÉ ET ARRÊTONS:

Notre ministre des Affaires étrangères et Notre ministre de la Justice sont chargés de présenter, en Notre nom, aux Chambres législatives et de déposer au Sénat, le projet de loi dont la teneur suit:

Article premier

La présente loi règle une matière visée à l'article 77, alinéa 1er, 6°, de la Constitution.

Art. 2

La Convention relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au Protocole concernant son interprétation par la Cour de Justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, les Annexes I, II, III, IV et V, et la Déclaration commune, faites à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989, sortiront leur plein et entier effet.

Donné à Bruxelles, le 29 mai 1996.

ALBERT

Par le Roi:

Le ministre des Affaires étrangères,

Erik DERYCKE.

Le ministre de la Justice,

Stefaan DE CLERCK.

VERDRAG

Inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek

Preambule

DE HOGE VERDRAGSLUITENDE PARTIJEN BIJ HET VERDRAG TOT OPRICHTING VAN DE EUROPESE ECONOMISCHE GEMEENSCHAP,

OVERWEGENDE dat het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek, door lid te worden van de Gemeenschap, zich verplicht hebben om toe te treden tot het Verdrag van Brussel betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken en tot het Protocol betreffende de uitlegging van dat Verdrag door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, en te dien einde onderhandelingen met de Lid-Staten van de Gemeenschappen te beginnen om daarin de noodzakelijke aanpassingen aan te brengen,

ZICH ERVAN BEWUST dat de Lid-Staten van de Gemeenschap en de Lid-Staten van de Europese Vrijhandelsassociatie op 16 september 1988 te Lugano het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken hebben gesloten, waardoor de beginselen van het Verdrag van Brussel worden uitgebreid tot de Staten die partij zijn bij dit Verdrag;

HEBBEN BESLOTEN dit Verdrag te sluiten en hebben te dien einde als hun gevolmachtigden aangewezen:

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING DER BELGEN:

De heer Jacques de LENTDECKER

Kabinetschef van de minister van Justitie

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN VAN DENEMAR-
KEN:

Mevrouw Jette Birgitte SELSØ

Zaakgelastigde bij de Ambassade van Denemarken te Madrid

DE PRESIDENT VAN DE BONDSREPUBLICK DUITSLAND:

Dr. Georg TRESSPZ

Gevolmachtigd minister bij de Ambassade van de Bondsrepubliek Duitsland te Madrid

Dr. Klaus KINKEL

Staatssecretaris van Justitie

DE PRESIDENT VAN DE HELLEENSE REPUBLICK:

De heer Giannis SKOULARIKIS

CONVENTION

Relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de Justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique

Préambule

LES HAUTES PARTIES CONTRACTANTES AU TRAITÉ INSTITUANT LA COMMUNAUTÉ ÉCONOMIQUE EUROPÉENNE,

CONSIDÉRANT que le Royaume d'Espagne et la République portugaise, en devenant membres de la Communauté, se sont engagés à adhérer à la convention de Bruxelles concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale et au protocole concernant l'interprétation de cette convention par la Cour de Justice, avec les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion de la République hellénique, et à entamer à cet effet des négociations avec les États membres de la Communauté pour y apporter les adaptations nécessaires,

CONSCIENTES que le 16 septembre 1988 les États membres de la Communauté et les États membres de l'Association européenne de libre-échange ont conclu à Lugano la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, qui étend les principes de la convention de Bruxelles aux États qui seront parties à cette convention;

ONT DÉCIDÉ de conclure la présente convention et ont désigné à cet effet comme plénipotentiaires:

SA MAJESTÉ LE ROI DES BELGES:

Monsieur Jacques de LENTDECKER

Chef du Cabinet du ministre de la Justice

SA MAJESTÉ LA REINE DU DANEMARK:

Madame Jette Birgitte SELSØ

Chargé d'affaires a.i. à l'Ambassade du Danemark à Madrid

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FÉDÉRALE D'ALLEMAGNE:

Dr. Georg TRESSPZ

Ministre plénipotentiaire à l'Ambassade de la République fédérale d'Allemagne à Madrid

Dr. Klaus KINKEL

Secrétaire d'État auprès du ministère fédéral de la Justice

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE HELLÉNIQUE:

Monsieur Giannis SKOULARIKIS

Minister van Justitie

ZIJNE MAJESTEIT DE KONING VAN SPANJE:

De heer Enrique MUGICA HERZOG

Minister van Justitie

DE PRESIDENT VAN DE FRANSE REPUBLIEK:

De heer Pierre ARPAILLANGE

Zegelbewaarder

Minister van Justitie

DE PRESIDENT VAN IERLAND:

De heer Patrick WALSHE

Buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur van Ierland en Spanje

DE PRESIDENT VAN DE ITALIAANSE REPUBLIEK:

De heer Giuliano VASSALLI

Minister van Justitie

ZIJNE KONINKLIJKE HOOGHEID DE GROOTHERTOG VAN LUXEMBURG:

De heer Ronald MAYER

Buitengewoon en gevolmachtigd Ambassadeur van Luxemburg in Spanje

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN DER NEDERLANDEN:

De heer Frits KORTHALS ALTES

Minister van Justitie

De heer J. SPOORMAKER

Eerste Ambassadesecretaris

DE PRESIDENT VAN DE PORTUGESE REPUBLIEK:

De heer Fernando NOGUEIRA

Minister van Algemene Zaken en van Justitie

HARE MAJESTEIT DE KONINGIN VAN HET VERENIGD KONINKRIJK VAN GROOT-BRITANNIE EN NOORD-IERLAND:

De heer John PATTEN

Onderminister van Buitenlandse Zaken

DIE, in het kader van de Raad bijeen, na overlegging van hun in goede en behoorlijke vorm bevonden volmachten,

OMTRENT DE VOLGENDE BEPALINGEN OVEREENSTEMMING HEBBEN BEREIKT:

TITEL I

Algemene bepalingen

Artikel 1

Het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek treden toe tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Brussel op 27 september 1968, hierna te noemen «het Verdrag van 1968» en tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, ondertekend te Luxemburg op 3 juni 1971, hierna te noemen «het Protocol van 1971», zoals deze zijn gewijzigd:

— bij het op 9 oktober 1978 te Luxemburg ondertekende Verdrag, hierna te noemen «het Verdrag van 1978», inzake de

Ministre de la Justice

SA MAJESTÉ LE ROI D'ESPAGNE:

Monsieur Enrique MUGICA HERZOG

Ministre de la Justice

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE FRANÇAISE:

Monsieur Pierre ARPAILLANGE

Garde des Sceaux

Ministre de la Justice

LE PRÉSIDENT DE L'IRLANDE:

Monsieur Patrick WALSHE

Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire de l'Irlande en Espagne

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE ITALIENNE:

Monsieur Giuliano VASSALLI

Ministre de la Justice

SON ALTESSE ROYALE LE GRAND-DUC DE LUXEMBOURG:

Monsieur Ronald MAYER

Ambassadeur extraordinaire et plénipotentiaire du Luxembourg en Espagne

SA MAJESTÉ LA REINE DES PAYS-BAS:

Monsieur Frits KORTHALS ALTES

Ministre de la Justice

Monsieur J. SPOORMAKER

Premier secrétaire d'Ambassade

LE PRÉSIDENT DE LA RÉPUBLIQUE PORTUGAISE:

Monsieur Fernando NOGUEIRA

Ministre de la Présidence et de la Justice

SA MAJESTÉ LA REINE DU ROYAUME-UNI DE GRANDE-BRETAGNE ET D'IRLANDE DU NORD:

Monsieur John PATTEN

Secrétaire d'État auprès du ministère de l'Intérieur

LESQUELS, réunis au sein du Conseil, après avoir échangé leurs pleins pouvoirs reconnus en bonne et due forme,

SONT CONVENUS DES DISPOSITIONS QUI SUIVENT:

TITRE PREMIER

Dispositions générales

Article 1er

Le Royaume d'Espagne et la République portugaise adhèrent à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Bruxelles le 27 septembre 1968, ci-après dénommée «convention de 1968», et au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, signé à Luxembourg le 3 juin 1971, ci-après dénommé «protocole de 1971», avec les adaptations y apportées:

— par la convention, signée à Luxembourg le 9 octobre 1978 et ci-après dénommée «convention de 1978», relative à l'adhésion

toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie,

— bij het op 25 oktober 1982 te Luxemburg ondertekende Verdrag, hierna te noemen «het Verdrag van 1982», inzake de toetreding van de Helleense Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland.

Artikel 2

De fundamentele aanpassingen die bij het onderhavig Verdrag worden aangebracht in het Verdrag van 1968 en het Protocol van 1971, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag van 1978 en bij het Verdrag van 1982, zijn opgenomen in de titels II tot en met V. De formele aanpassingen van het Verdrag van 1968, zoals dat gewijzigd is bij het Verdrag van 1978 en het Verdrag van 1982, zijn voor elke betrokken authentieke versie afzonderlijk opgenomen in bijlage I, die een integrerend deel van dit Verdrag uitmaakt.

TITEL II

Aanpassingen van het Verdrag van 1968

Artikel 3

In artikel 3, tweede lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 4 van het Verdrag van 1978 en artikel 3 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

«— in Portugal: de artikelen 65, lid 1, onder *c*), 65, lid 2, en 65A, onder *c*), van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering (Código de Processo Civil) en artikel 11 van het Wetboek van Rechtsvordering in Arbeidszaken (Código de Processo do Trabalho),».

Artikel 4

Artikel 5, punt 1, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 5 van het Verdrag van 1978, wordt als volgt gelezen:

«1. ten aanzien van verbintenissen uit overeenkomst: voor het gerecht van de plaats waar de verbintenis die aan de eis ten grondslag ligt, is uitgevoerd of moet worden uitgevoerd; ten aanzien van individuele verbintenissen uit arbeidsovereenkomst is dit de plaats waar de werknemer gewoonlijk zijn arbeid verricht; wanneer de werknemer niet in een zelfde land gewoonlijk zijn arbeid verricht, kan de werkgever tevens worden opgeroepen voor het gerecht van de plaats waar zich de vestiging bevindt of bevond die de werknemer in dienst heeft genomen;».

Artikel 5

Artikel 6 van het Verdrag van 1968 wordt aangevuld met onderstaand punt 4:

«4. ten aanzien van een verbintenis uit overeenkomst, indien de vordering vergezeld kan gaan van een zakelijke vordering betreffende een onroerend goed tegen dezelfde verweerder: voor de gerechten van de Verdragsluitende Staat waarin het onroerend goed gelegen is.».

du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice,

— par la convention, signée à Luxembourg le 25 octobre 1982 et ci-après dénommée «convention de 1982», relative à l'adhésion de la République hellénique à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord.

Article 2

Les adaptations substantielles apportées par la présente convention à la convention de 1968 et au protocole de 1971, tels qu'ils ont été adaptés par la convention de 1978 et la convention de 1982, figurent aux titres II à V. Les adaptations formelles à la convention de 1968, telle que modifiée par la convention de 1978 et la convention de 1982, figurent, séparément pour chaque version authentique concernée, à l'annexe I, qui fait partie intégrante de la présente convention.

TITRE II

Adaptations de la convention de 1968

Article 3

À l'article 3, deuxième alinéa, de la convention de 1968, modifié par l'article 4 de la convention de 1978 et l'article 3 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«— au Portugal: l'article 65, paragraphe 1er, point *c*), l'article 65, paragraphe 2, et l'article 65A, point *c*), du Code de procédure civile (Código de Processo Civil) et l'article 11 du Code de procédure du travail (Código de Processo do Trabalho),».

Article 4

À l'article 5 de la convention de 1968, modifié par l'article 5 de la convention de 1978, le point 1 est remplacé par le texte suivant:

«1. en matière contractuelle, devant le tribunal du lieu où l'obligation qui sert de base à la demande a été ou doit être exécutée; en matière de contrat individuel de travail, ce lieu est celui où le travailleur accomplit habituellement son travail dans un même pays, l'employeur peut être également attiré devant le tribunal du lieu où se trouve où se trouvait l'établissement qui a embauché le travailleur;».

Article 5

L'article 6 de la convention de 1968 est complété par le point suivant:

«4. en matière contractuelle, si l'action peut être jointe à une action en matière de droits réels immobiliers dirigée contre le même défendeur, devant le tribunal de l'État contractant où l'immeuble est situé.»

Artikel 6

Artikel 16, punt 1, van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

«1. a) ten aanzien van zakelijke rechten op en huur en verhuur, pacht en verpachting van onroerende goederen: de gerechten van de Verdragsluitende Staat waar het onroerend goed gelegen is,

b) ten aanzien evenwel van huur en verhuur, pacht en verpachting van onroerende goederen voor tijdelijk particulier gebruik voor ten hoogste zes opeenvolgende maanden: eveneens de gerechten van de Verdragsluitende Staat waar de verweerder woonplaats heeft, mits de eigenaar en de verhuurder of pachter natuurlijke personen zijn en zij woonplaats in dezelfde Verdragsluitende Staat hebben;».

Artikel 7

In artikel 17 van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 11 van het Verdrag van 1978,

— wordt het eerste lid als volgt gelezen:

«Wanneer de partijen, van wie er ten minste één woonplaats heeft op het grondgebied van een Verdragsluitende Staat, een gerecht of de gerechten van een Verdragsluitende Staat hebben aangewezen voor de kennismaking van geschillen welke naar aanleiding van een bepaalde rechtsbetrekking zijn ontstaan of zullen ontstaan, is dit gerecht of zijn de gerechten van die Staat bij uitsluiting bevoegd. Deze overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegde rechter dient te worden gesloten:

a) hetzij bij een schriftelijke overeenkomst, hetzij bij een schriftelijk bevestigde mondelinge overeenkomst;

b) hetzij in een vorm die wordt toegelaten door de handelwijzen die tussen de partijen gebruikelijk zijn geworden;

c) hetzij, in de internationale handel, in een vorm die overeenstemt met een gewoonte waarvan de partijen op de hoogte zijn of hadden behoren te zijn en die in de internationale handel algemeen bekend is en door partijen bij dergelijke overeenkomsten in de betrokken handelsbranche doorgaans in acht wordt genomen.

Wanneer een dergelijke overeenkomst wordt gesloten door partijen die geen van allen woonplaats op het grondgebied van een Verdragsluitende Staat hebben, kunnen de gerechten van de andere Verdragsluitende Staten van het geschil geen kennis nemen, zolang het aangewezen gerecht of de aangewezen gerechten zich niet onbevoegd hebben verklaard.»;

— wordt onderstaande tekst toegevoegd als laatste lid:

«Ten aanzien van geschillen inzake individuele arbeidsovereenkomsten heeft de overeenkomst tot aanwijzing van een bevoegde rechter alleen gevolg indien deze laatste overeenkomst is gesloten na het ontstaan van het geschil of indien de werknemer zich daarop beroept om andere gerechten aan te zoeken dan dat van de woonplaats van de verweerder of het in artikel 5, punt 1, bedoelde gerecht.»

Artikel 8

Artikel 21 van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

«Art. 21. — Wanneer voor gerechten van verschillende Verdragsluitende Staten tussen dezelfde partijen vorderingen aanhangig zijn, welke hetzelfde onderwerp betreffen en op dezelfde oorzaak berusten, houdt het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht zijn uitspraak ambtshalve aan totdat de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat.

rticle 6

À l'article 16 de la convention de 1968, le point 1 est remplacé par le texte suivant:

«1. a) en matière de droits réels immobiliers et de baux d'immeubles, les tribunaux de l'État contractant où l'immeuble est situé;

b) toutefois, en matière de baux d'immeubles conclus en vue d'un usage personnel temporaire pour une période maximale de six mois consécutifs, sont également compétents les tribunaux de l'État contractant dans lequel le défendeur est domicilié, à condition que le propriétaire et le locataire soient des personnes physiques et qu'ils soient domiciliés dans le même État contractant;».

Article 7

À l'article 17 de la convention de 1968, modifié par l'article 11 de la convention de 1978:

— le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

«Si les parties, dont l'une au moins a son domicile sur le territoire d'un État contractant, sont convenues d'un tribunal ou de tribunaux d'un État contractant pour connaître des différends nés ou à naître à l'occasion d'un rapport de droit déterminé, ce tribunal ou les tribunaux de cet État sont seuls compétents. Cette convention attributive de juridiction est conclue:

a) par écrit ou verbalement avec confirmation écrite, soit

b) sous une forme qui soit conforme aux habitudes que les parties ont établies entre elles, soit

c) dans le commerce international, sous une forme qui soit conforme à un usage dont les parties avaient connaissance ou étaient censées avoir connaissance et qui est largement connu et régulièrement observé dans ce type de commerce par les parties à des contrats du même type dans la branche commerciale considérée.

Lorsqu'une telle convention est conclue par des parties dont aucune n'a son domicile sur le territoire d'un État contractant, les tribunaux des autres États contractants ne peuvent connaître du différend tant que le tribunal ou les tribunaux désignés n'ont pas décliné leur compétence.»;

— le texte suivant est ajouté comme dernier alinéa:

«En matière de contrats individuels de travail, la convention attributive de juridiction, ne produit ses effets que si elle est postérieure à la naissance du différend ou si le travailleur l'invoque pour saisir d'autres tribunaux que celui du domicile du défendeur ou celui indiqué à l'article 5, point 1.»

Article 8

L'article 21 de la convention de 1968 est remplacé par le texte suivant:

«Art. 21. — Lorsque des demandes ayant le même objet et la même cause sont formées entre les mêmes parties devant des juridictions d'États contractants différents, la juridiction saisie en second lieu surseoit d'office à statuer jusqu'à ce que la compétence du tribunal premier saisi soit établie.

Wanneer de bevoegdheid van het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, vaststaat, verklaart het gerecht waarbij de zaak het laatst is aangebracht, zich onbevoegd.»

Artikel 9

Artikel 31, eerste lid, van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

«De beslissingen die in een Verdragsluitende Staat gegeven zijn en daar uitvoerbaar zijn, kunnen in een andere Verdragsluitende Staat ten uitvoer worden gelegd, nadat zij aldaar, ten verzoeken van iedere belanghebbende partij, uitvoerbaar zijn verklaard.»

Artikel 10

In artikel 32, eerste lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 16 van het Verdrag van 1978, en bij artikel 4 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

«— in Spanje, tot de Juzgado de Primera Instancia,»

en wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

«— in Portugal, tot het Tribunal Judicial de Círculo,».

Artikel 11

1. In artikel 37, eerste lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 17 van het Verdrag van 1978, en bij artikel 5 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

«— in Spanje, voor de Audiencia Provincial,»

en wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

«— in Portugal, voor het Tribunal da Relação,».

2. Artikel 37, tweede lid, eerste streepje, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 17 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 5 van het Verdrag van 1982, wordt als volgt gelezen:

«— in België, Griekenland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland en Spanje slechts een beroep in cassatie worden ingesteld,».

Tussen het vierde en het vijfde streepje wordt ingevoegd:

«— in Portugal slechts het rechtsmiddel van beroep inzake een rechtsvraag worden ingesteld.»

Artikel 12

In artikel 40, eerste lid, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 19 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 6 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

«— in Spanje, voor de Audiencia Provincial,»

en wordt tussen het negende en het tiende streepje ingevoegd:

«— in Portugal, voor het Tribunal da Relação,».

Artikel 13

Artikel 41, eerste streepje, van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 20 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 7 van het Verdrag van 1982, wordt als volgt gelezen:

«— in België, Griekenland, Frankrijk, Italië, Luxemburg, Nederland en Spanje slechts een beroep in cassatie worden ingesteld.»

Lorsque la compétence du tribunal premier saisi est établie, le tribunal saisi en second lieu se dessaisit en faveur de celui-ci.»

Article 9

À l'article 31 de la convention de 1968, le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

«Les décisions rendues dans un État contractant et qui y sont exécutoires sont mises à exécution dans un autre État contractant après y avoir été déclarées exécutoires sur requête de toute partie intéressée.»

Article 10

À l'article 32 premier alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 16 de la convention de 1978 et l'article 4 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«— en Espagne, au Juzgado de Primera Instancia,»

et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«— au Portugal, au Tribunal Judicial de Círculo,».

Article 11

1. À l'article 37, premier alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 17 de la convention de 1978 et l'article 5 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«— en Espagne, devant l'Audiencia Provincial,»

et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«— au Portugal, devant le Tribunal da Relação,».

2. À l'article 37, deuxième alinéa de la convention de 1968, modifié par l'article 17 de la convention de 1978 et l'article 5 de la Convention de 1982, le premier tiret est remplacé par le texte suivant:

«— en Belgique, en Grèce, en Espagne, en France, en Italie, au Luxembourg et aux Pays-Bas, que d'un pourvoi en cassation.»

et le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«— au Portugal, que d'un recours sur un point de droit,».

Article 12

À l'article 40, premier alinéa, de la convention de 1968, modifié par l'article 19 de la convention de 1978 et l'article 6 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«— en Espagne, devant l'Audiencia Provincial,»

et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«— au Portugal, devant le Tribunal de Relação,».

Article 13

À l'article 41 de la convention de 1968, modifié par l'article 20 de la convention de 1978 et l'article 7 de la convention de 1982, le premier tiret est remplacé par le texte suivant:

«— en Belgique, en Grèce, en Espagne, en France, en Italie, au Luxembourg et aux Pays-Bas, que d'un pourvoi en cassation,»

Tussen het vierde en het vijfde streepje wordt ingevoegd:

«— in Portugal slechts het rechtsmiddel van beroep inzake een rechtsvraag worden ingesteld.»

Artikel 14

Artikel 50, eerste lid, van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

«Authentieke akten, verleden en uitvoerbaar in een Verdragsluitende Staat, worden op verzoek, overeenkomstig de in de artikelen 31 en volgende bedoelde procedure, in een andere Verdragsluitende Staat uitvoerbaar verklaard. Het verzoek kan alleen worden afgewezen indien de tenuitvoerlegging van de authentieke akte strijdig is met de openbare orde van de aangezochte Staat.»

Artikel 15

In artikel 52 van het Verdrag van 1968 wordt het derde lid geschrapt.

Artikel 16

Artikel 54 van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

«Art. 54. — De bepalingen van dit verdrag zijn slechts van toepassing op rechtsvorderingen ingesteld en authentieke akten verleden na de inwerkingtreding van het verdrag in de Staat van herkomst en, indien de erkenning of tenuitvoerlegging van een beslissing of authentieke akte wordt verzocht, na de inwerkingtreding in de aangezochte Staat.

Evenwel worden beslissingen, gegeven na de dag van inwerkingtreding van dit Verdrag in de betrekkingen tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat naar aanleiding van vóór deze dag ingestelde vorderingen, erkend en ten uitvoer gelegd overeenkomstig de bepalingen van titel III, indien de toegepaste bevoegdheidsregels overeenkomen met de regels voorzien in titel II, of neergelegd in een Verdrag dat tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat van kracht was toen de vordering werd ingesteld.

Indien de partijen in een geschil over een overeenkomst vóór 1 juni 1988 wat Ierland betreft of vóór 1 januari 1987 wat het Verenigd Koninkrijk betreft schriftelijk waren overeengekomen op deze overeenkomst het Ierse recht of het recht van een deel van het Verenigd Koninkrijk toe te passen, blijven de gerechten van Ierland of van dit deel van het Verenigd Koninkrijk bevoegd om van dit geschil kennis te nemen.»

Artikel 17

Titel VI van het Verdrag van 1968 wordt aangevuld met het volgende artikel:

«Art. 54bis. — Gedurende drie jaar, te rekenen vanaf 1 november 1986 voor Denemarken en vanaf 1 juni 1988 voor Ierland, wordt in elk van deze Staten de bevoegdheid in zaken van zeerecht niet alleen bepaald overeenkomstig titel II, maar ook overeenkomstig de bepalingen nr. 1 tot en met nr. 6 hierna. Deze bepalingen zijn in elk van deze Staten evenwel niet langer van toepassing zodra het op 10 mei 1952 te Brussel ondertekende Internationale Verdrag tot eenmaking van enkele bepalingen inzake conservatoir beslag op zeeschepen voor die Staat in werking is getreden.

et le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«— au Portugal, que d'un recours sur un point de droit.»

Article 14

À l'article 50 de la convention de 1968, le premier alinéa est remplacé par le texte suivant:

«Les actes authentiques reçus et exécutoires dans un État contractant sont, sur requête, déclarés exécutoires dans un autre État contractant, conformément à la procédure prévue aux articles 31 et suivants. La requête ne peut être rejetée que si l'exécution de l'acte authentique est contraire à l'ordre public de l'État requis.»

Article 15

À l'article 52 de la convention de 1968, le troisième alinéa est supprimé.

Article 16

L'article 54 de la convention de 1968 est remplacé par le texte suivant:

«Art. 54. — Les dispositions de la présente convention ne sont applicables qu'aux actions judiciaires intentées et aux actes authentiques reçus postérieurement à l'entrée en vigueur de la présente convention dans l'État d'origine et, lorsque la reconnaissance ou l'exécution d'une décision ou d'un acte authentique est demandée, dans l'État requis.

Toutefois, les décisions rendues après la date d'entrée en vigueur de la présente convention dans les rapports entre l'État requis à la suite d'actions intentées avant cette date sont reconnues et exécutées conformément aux dispositions du titre III si les règles de compétence appliquées sont conformes à celles prévues soit par le titre II soit par une convention qui était en vigueur entre l'État d'origine et l'État requis lorsque l'action a été intentée.

Si, par un écrit antérieur au 1er juin 1988 pour l'Irlande ou au 1er janvier 1987 pour le Royaume-Uni, les parties en litige à propos d'un contrat étaient convenues d'appliquer à ce contrat le droit irlandais ou le droit d'une partie du Royaume-Uni, les tribunaux de l'Irlande ou de cette partie du Royaume-Uni conservent la faculté de connaître de ce litige.»

Article 17

Le titre VI de la convention de 1968 est complété par l'article suivant:

«Art. 54bis. — Pendant trois années à compter du 1er novembre 1986 pour le Danemark et à compter du 1er juin 1988 pour l'Irlande, la compétence en matière maritime dans chacun de ces États est déterminée non seulement conformément aux dispositions du titre II, mais également conformément aux points 1 à 6. Toutefois, ces dispositions cesseront d'être applicables dans chacun de ces États au moment où la convention internationale pour l'unification de certaines règles sur la saisie conservatoire des navires de mer, signée à Bruxelles le 10 mai 1952, sera en vigueur à son égard.

1. Degene die zijn woonplaats heeft in een Verdragsluitende Staat, kan in de volgende gevallen voor de gerechten van een van de hierboven genoemde Staten worden gedaagd ter zake van een zeerechtelijke vordering, wanneer op het schip waarop de vordering betrekking heeft of op enig ander schip waarvan hij eigenaar is, op het grondgebied van laatstgenoemde Staat gerechtelijk beslag is gelegd als zekerheid voor de vordering, of wanneer aldaar beslag had kunnen worden gelegd, maar er borgtocht dan wel enige andere zekerheid is gesteld:

- a) indien de eiser zijn woonplaats in die Staat heeft;
- b) indien de vordering in die Staat is ontstaan;
- c) indien de vordering is ontstaan op een reis tijdens welke het beslag is gelegd of had kunnen worden gelegd;
- d) indien de vordering voortspuit uit een aanvaring of schade die, hetzij door het uitvoeren of nalaten van een manoeuvre, hetzij door niet-naleving der reglementen, een schip heeft toegebracht aan een ander schip dan wel aan de zich aan boord van een van deze schepen bevindende zaken of personen;
- e) indien de vordering is ontstaan uit hulp of berging;
- f) indien de vordering betrekking heeft op een hypotheek of een andere vorm van zekerheid betreffende het schip waarop beslag is gelegd.

2. Beslag kan worden gelegd op elk schip waarop de zeerechtelijke vordering betrekking heeft of op elk ander schip dat toebehoort aan degene die op het tijdstip van het ontstaan van de vordering eigenaar was van het schip waarop deze vordering betrekking heeft. Ter zake van de in nr. 5, onder o), p) of q), bedoelde vorderingen kan evenwel alleen beslag worden gelegd op het schip waarop de vordering betrekking heeft.

3. Schepen worden geacht dezelfde eigenaar te hebben wanneer alle aandelen in handen zijn van dezelfde persoon of personen.

4. In geval van bevrachting waarbij de zeggenschap over het schip is overgedragen, kan, wanneer alleen de bevrachter aansprakelijk is voor een zeerechtelijke vordering ter zake van het schip, op dit schip of op enig ander schip van deze bevrachter beslag worden gelegd, doch kan ter zake van deze vordering geen beslag worden gelegd op enig ander schip van de eigenaar. Dit geldt ook in alle gevallen waarin een ander dan de eigenaar aansprakelijk is voor een zeerechtelijke vordering ter zake van het schip.

5. Onder «zeerechtelijke vordering» wordt verstaan een vordering voortvloeiend uit:

- a) schade veroorzaakt door een schip door aanvaring of anderszins;
- b) dood of persoonlijk letsel veroorzaakt door een schip of voortspuitend uit de exploitatie van een schip;
- c) hulp en berging;
- d) overeenkomsten betreffende het gebruik of de huur van een schip bij wijze van bevrachting of anderszins;
- e) overeenkomsten betreffende goederenvervoer per schip bij wijze van bevrachting, cognossement of anderszins;
- f) verlies van of schade aan goederen, met inbegrip van de bagage, vervoerd per schip;
- g) averij-grosse;
- h) bodemerij;
- i) slepen;
- j) loodsens;
- k) aan een schip geleverde goederen of materiaal ten behoeve van de exploitatie of het onderhoud van het schip, ongeacht de plaats van de levering;
- l) bouw, herstelling of uitrusting van een schip, of havengelden;

1. Une personne domiciliée sur le territoire d'un État contractant peut être atraite pour une créance maritime devant les tribunaux de l'un des États mentionnés ci-dessus lorsque le navire sur lequel porte la créance ou tout autre navire dont elle est propriétaire a fait l'objet d'une saisie judiciaire sur le territoire de ce dernier État pour garantir la créance, ou aurait pu y faire l'objet d'une saisie alors qu'une caution ou une autre sûreté a été donnée, dans les cas suivants:

- a) si le demandeur est domicilié sur le territoire de cet État;
- b) si la créance maritime est née dans cet État;
- c) si la créance maritime est née au cours d'un voyage pendant lequel la saisie a été faite ou aurait pu être faite;
- d) si la créance provient d'un abordage ou d'un dommage causé par un navire, par exécution ou omission d'une manoeuvre ou par inobservation des règlements, soit à un autre navire, soit aux choses ou personnes se trouvant à bord;
- e) si la créance est née d'une assistance ou d'un sauvetage;
- f) si la créance est garantie par une hypothèque maritime ou un mort-gage sur le navire saisi.

2. Peut être saisi le navire auquel la créance maritime se rapporte ou tout autre navire appartenant à celui qui était, au moment où est née la créance maritime, propriétaire du navire auquel cette créance se rapporte. Toutefois, pour les créances prévues au point 5 sous o), p) ou q), seul le navire sur lequel porte la créance pourra être saisi.

3. Des navires seront réputés avoir le même propriétaire lorsque toutes les parts de propriété appartiennent à une même ou aux mêmes personnes.

4. En cas d'affrètement d'un navire avec remise de la gestion nautique, lorsque l'affrèteur répond seul d'une créance maritime se rapportant au navire, celui-ci peut être saisi ou tout autre navire appartenant au propriétaire ne peut être saisi en vertu de cette créance maritime. Il en est de même dans tous les cas où une personne autre que le propriétaire est tenu d'une créance maritime.

5. On entend par «créance maritime» l'allégation d'un droit ou d'une créance ayant l'une ou plusieurs des causes suivantes:

- a) dommages causés par un navire soit par abordage, soit autrement;
- b) pertes de vies humaines ou dommages corporels causés par un navire ou provenant de l'exploitation d'un navire;
- c) assistance et sauvetage;
- d) contrats relatifs à l'utilisation ou la location d'un navire par charte-partie ou autrement;
- e) contrats relatifs au transport des marchandises par un navire en vertu d'une charte-partie, d'un connaissement ou autrement;
- f) pertes ou dommages aux marchandises et bagages transportés par un navire;
- g) avarie commune;
- h) prêt à la grosse;
- i) remorquage;
- j) pilotage;
- k) fournitures, quel qu'en soit le lieu, de produits ou de matériel faites à un navire en vue de son exploitation ou de son entretien;
- l) construction, réparations, équipement d'un navire ou frais de cale;

- m)* de lonen van kapitein, officieren of bemanning;
- n)* uitgaven van de kapitein, met inbegrip van uitgaven gedaan door verschepers, bevrachters, of agenten voor rekening van het schip of zijn eigenaar;
- o)* geschillen over de eigendom van een schip;
- p)* geschillen tussen medeëigenaars van een schip over eigendom, bezit, exploitatie of opbrengsten van dat schip;
- q)* elke hypotheek of andere vorm van zekerheid betreffende een schip.

6. In Denemarken dekt de uitdrukking «beslag», wat de in nr. 5, onder *o)* en *p)*, bedoelde zeerechtelijke vorderingen betreft, ook de «forbud», voor zover ingevolge de artikelen 646 tot en met 653 van de wet op de burgerlijke rechtsvordering (Lov om retters pleje) alleen deze procedure ter zake is toegelaten.»

Artikel 18

Artikel 55 van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 24 van het Verdrag van 1978 en bij artikel 8 van het Verdrag van 1982, wordt aangevuld met de volgende verdragen, die op de chronologisch juiste plaats in de lijst worden opgenomen:

«— het Verdrag tussen Spanje en Frankrijk betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen en scheidsrechtelijke uitspraken in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Parijs op 28 mei 1969,

— het Verdrag tussen Spanje en Italië betreffende de rechtsbijstand en erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Madrid op 22 mei 1973,

— het Verdrag tussen Spanje en de Bondsrepubliek Duitsland betreffende de erkenning en tenuitvoerlegging van vonnissen, rechterlijke schikkingen en executoriale authentieke akten in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Bonn op 14 november 1983.»

Artikel 19

Artikel 57 van het Verdrag van 1968, gewijzigd bij artikel 25 van het Verdrag van 1978, wordt als volgt gelezen:

«Art. 57. — 1. Dit verdrag laat onverlet de verdragen waarbij de Verdragsluitende Staten partij zijn of zullen zijn en die, voor bijzondere onderwerpen, de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen regelen.

2. Ten einde de eenvormige uitlegging van lid 1 te waarborgen wordt dit lid als volgt toegepast:

a) Dit verdrag staat er niet aan in de weg dat een gerecht van een Verdragsluitende Staat die partij is bij een verdrag over een bijzonder onderwerp, overeenkomstig dat verdrag kennis neemt van een zaak, ook indien de verweerder zijn woonplaats heeft op het grondgebied van een Verdragsluitende Staat die geen partij is bij dat verdrag. Het gerecht past in ieder geval artikel 20 van dit verdrag toe.

b) Beslissingen die een gerecht van een Verdragsluitende Staat heeft gegeven uit hoofde van rechterlijke bevoegdheid die ontleend wordt aan een verdrag over een bijzonder onderwerp, worden in de andere Verdragsluitende Staten overeenkomstig het onderhavige verdrag erkend en ten uitvoer gelegd.

Indien een verdrag over een bijzonder onderwerp, waarbij zowel de Staat van herkomst als de aangezochte Staat partij zijn, voorwaarden vaststelt voor de erkenning of tenuitvoerlegging van beslissingen, vinden die voorwaarden toepassing. In elk geval

- m)* salaires des capitaine, officiers ou hommes d'équipage;
- n)* débours du capitaine et ceux effectués par les chargeurs, les affrèteurs et les agents pour le compte du navire ou de son propriétaire;
- o)* la propriété contestée d'un navire;
- p)* la copropriété d'un navire ou sa possession, ou son exploitation, ou les droits aux produits d'exploitation d'un navire en copropriété;
- q)* toute hypothèque maritime et tout mort-gage.

6. Au Danemark, l'expression «saisie judiciaire» couvre, en ce qui concerne les créances maritimes visées au point 5 sous *o)* et *p)*, le *forbud* pour autant que cette procédure soit la seule admise en l'espèce par les articles 646 à 653 de la loi sur la procédure civile (Lov om retters pleje).»

Article 18

L'article 55 de la convention de 1968, modifié par l'article 24 de la convention de 1978 et l'article 8 de la convention de 1982, est complété par les adjonctions suivantes qui sont insérées à leur place dans la liste des conventions suivant l'ordre chronologique:

«— la convention entre l'Espagne et la France sur la reconnaissance et l'exécution de jugements et de sentences arbitrales en matière civile et commerciale, signée à Paris le 28 mai 1969,

— la convention entre l'Espagne et l'Italie en matière d'assistance judiciaire et de reconnaissance et exécution de jugements en matière civile et commerciale, signée à Madrid le 22 mai 1973,

— la convention entre l'Espagne et la République fédérale d'Allemagne sur la reconnaissance et l'exécution de décisions et transactions judiciaires, et d'actes authentiques exécutoires en matière civile et commerciale, signée à Bonn le 14 novembre 1983.»

Article 19

L'article 57 de la convention de 1968, modifié par l'article 25 de la convention de 1978, est remplacé par le texte suivant:

«Art. 57. — 1. La présente convention n'affecte pas les conventions auxquelles les États contractants sont ou seront parties et qui, dans des matières particulières, règlent la compétence judiciaire, la reconnaissance ou l'exécution des décisions.

2. En vue d'assurer son interprétation uniforme, le paragraphe 1 est appliqué de la manière suivante:

a) la présente convention ne fait pas obstacle à ce qu'un tribunal d'un État contractant partie à une convention relative à une matière particulière puisse fonder sa compétence sur une telle convention, même si le défendeur est domicilié sur le territoire d'un État contractant non partie à une telle convention. Le tribunal saisi applique, en tout cas, l'article 20 de la présente convention;

b) les décisions rendues dans un État contractant par un tribunal ayant fondé sa compétence sur une convention relative à une matière particulière sont reconnues et exécutées sans les autres États contractants conformément à la présente convention.

Si une convention relative à une matière particulière et à laquelle sont parties l'État d'origine et l'État requis détermine les conditions de reconnaissance et d'exécution des décisions, il est fait application de ces conditions. Il peut, en tout cas, être fait

kunnen de bepalingen van het onderhavige verdrag betreffende de procedures voor erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen, worden toegepast.

3. Dit verdrag laat onverlet de toepassing van de bepalingen die, voor bijzondere onderwerpen, de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning of de tenuitvoerlegging van beslissingen regelen en die opgenomen zijn of zullen worden in de besluiten van de Instellingen van de Europese Gemeenschappen of in de nationale wetgevingen die ter uitvoering van deze besluiten geharmoniseerd zijn.»

Artikel 20

Artikel 58 van het Verdrag van 1968 wordt als volgt gelezen:

«Art. 58. — Totdat het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, ondertekend te Lugano op 16 september 1988, rechtsgevolgen zal hebben voor Frankrijk, en de Zwitserse Bondsstaat, laten de bepalingen van dit Verdrag de rechten onverlet welke aan Zwitserse onderdanen zijn toegekend bij het verdrag tussen Frankrijk en de Zwitserse Bondsstaat betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van vonnissen in burgerlijke zaken, ondertekend te Parijs op 15 juni 1869.»

Artikel 21

Artikel 60 van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij artikel 27 van het Verdrag van 1978, wordt geschrapt.

Artikel 22

De tekst onder *c*) van artikel 64 van het Verdrag van 1968 wordt geschrapt.

TITEL III

Aanpassingen van het Protocol bij het Verdrag van 1968

Artikel 23

Artikel *Vter*, aan het Protocol bij het Verdrag van 1968 toegevoegd bij artikel 29 van het Verdrag van 1978 en gewijzigd bij artikel 9 van het Verdrag van 1982 wordt als volgt gelezen:

«Art. *Vter*. — Bij geschillen tussen de kapitein en een bemanningslid van een in Denemarken, Griekenland, Ierland of Portugal geregistreerd zeeschip over de beloning of andere arbeidsvoorwaarden moet het gerecht van een Verdragsluitende Staat nagaan of de ten aanzien van het schip bevoegde diplomatieke of consulaire vertegenwoordiger van het geschil in kennis is gesteld. Zolang deze vertegenwoordiger niet van het geschil in kennis is gesteld, moet het gerecht zijn uitspraak aanhouden. Het gerecht moet zich, zelfs ambtshalve, onbevoegd verklaren, indien deze vertegenwoordiger, na naar behoren van het geschil in kennis te zijn gesteld, gebruik heeft gemaakt van de bevoegdheden die hij krachtens een consulaire overeenkomst bezit, dan wel, bij gebreke van een dergelijke overeenkomst, binnen de gestelde termijn bezwaar heeft gemaakt tegen de bevoegdheid.»

application des dispositions de la présente convention qui concernent la procédure relative à la reconnaissance et à l'exécution des décisions.

3. La présente convention ne préjuge pas l'application des dispositions qui, dans des matières particulières, règlent la compétence judiciaire, la reconnaissance ou l'exécution des décisions et qui sont ou seront contenues dans les actes des institutions des Communautés européennes dans les législations nationales harmonisées en exécution de ces actes.»

Article 20

L'article 58 de la convention de 1968 est remplacé par le texte suivant:

«Art. 58. — Jusqu'au moment où la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, signée à Lugano le 16 septembre 1988, produira ses effets à l'égard de la France de la Confédération suisse, les dispositions de la présente convention ne portent pas préjudice aux droits reconnus aux ressortissants suisses par la convention entre la France et la Confédération suisse sur la compétence judiciaire et l'exécution des jugements en matière civile, signée à Paris le 15 juin 1869.»

Article 21

L'article 60 de la convention de 1968, modifié par l'article 27 de la convention de 1978, est supprimé.

Article 22

À l'article 64 de la convention de 1968, le point *c*) est supprimé.

TITRE III

Adaptations du protocole annexé à la Convention de 1968

Article 23

L'article *Vter*, ajouté au protocole annexé à la Convention de 1968 par l'article 29 de la Convention de 1978 et modifié par l'article 9 de la convention de 1982, est remplacé par le texte suivant:

«Art. *Vter*. — Dans les litiges entre le capitaine et un membre de l'équipage d'un navire de mer immatriculé au Danemark, en Grèce, en Irlande ou au Portugal, relatifs aux rémunérations ou aux autres conditions de service, les juridictions d'un État contractant doivent contrôler si l'agent diplomatique ou consulaire dont relève le navire a été informé du litige. Elles doivent surseoir à statuer aussi longtemps que cet agent n'a pas été informé. Elles doivent, même d'office, se dessaisir si cet agent, dûment informé, a exercé les attributions que lui reconnaît en la matière une convention consulaire ou, à défaut d'une telle convention, a soulevé des objections sur la compétence dans le délai impart.»

TITEL IV

Aanpassingen van het Protocol van 1971

Artikel 24

Aan artikel 1 van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 30 van het Verdrag van 1978 en artikel 10 van het Verdrag van 1982 wordt het volgende lid toegevoegd:

«Het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen is ook bevoegd om uitspraak te doen over de uitlegging van het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag van 27 september 1968 en tot dit Protocol, zoals deze zijn gewijzigd bij de Verdragen van 1978 en 1982.».

Artikel 25

In artikel 2, punt 1, van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 31 van het Verdrag van 1978 en artikel 11 van het Verdrag van 1982, wordt tussen het vierde en het vijfde streepje ingevoegd:

«— in Spanje: el Tribunal Supremo,»

en wordt tussen het negende en tiende streepje ingevoegd:

«— in Portugal: o Supremo Tribunal de justiça en o Supremo Tribunal Administrativo,».

Artikel 26

Artikel 6 van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 32 van het Verdrag van 1978, wordt geschrapt.

Artikel 27

De tekst onder *d*) van artikel 10 van het Protocol van 1971, als gewijzigd bij artikel 33 van het Verdrag van 1978, wordt geschrapt.

TITEL V

Aanpassingen van het Protocol van 1978 en van het Verdrag van 1982

Artikel 28

1. Artikel 25, lid 2, en de artikelen 35 en 36 van het Verdrag van 1978 worden geschrapt.

2. Artikel 1, lid 2, van het Verdrag van 1982 wordt geschrapt.

TITEL VI

Overgangsbepalingen

Artikel 29

1. Het Verdrag van 1968 en het Protocol van 1971, als gewijzigd bij het Verdrag van 1978, bij het Verdrag van 1982 en bij dit Verdrag, zijn slechts van toepassing op rechtsvorderingen inge-

TITRE IV

Adaptations du protocole de 1971

Article 24

L'article 1er du protocole de 1971, modifié par l'article 30 de la convention de 1978 et l'article 10 de la convention de 1982, est complété par l'alinéa suivant :

«La Cour de justice des Communautés européennes est également compétente pour statuer sur l'interprétation de la Convention relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention du 27 septembre 1968 et au présent Protocole, tels qu'ils ont été adaptés par les Conventions de 1978 et de 1982.»

Article 25

À l'article 2, point 1, du protocole de 1971, modifié par l'article 31 de la convention de 1978 et l'article 11 de la convention de 1982, le tiret suivant est inséré entre le quatrième et le cinquième tiret:

«— en Espagne: el Tribunal Supremo,»

et le tiret suivant est inséré entre le neuvième et le dixième tiret:

«— au Portugal: o Supremo Tribunal de justiça et o Supremo Tribunal Administrativo,».

Article 26

L'article 6 du protocole de 1971, modifié par l'article 32 de la convention de 1978, est supprimé.

Article 27

À l'article 10 du protocole de 1971, modifié par l'article 33 de la convention de 1978, le point *d*) est supprimé.

TITRE V

Adaptations de la convention de 1978 et de la convention de 1982

Article 28

1. L'article 25, paragraphe 2, et les articles 35 et 36 de la convention de 1978 sont supprimés.

2. À l'article 1er de la convention de 1982, le paragraphe 2 est supprimé.

TITRE VI

Dispositions transitoires

Article 29

1. La convention de 1968 et le protocole de 1971, modifiés par la convention de 1978, la convention de 1982 et par la présente convention, ne sont applicables qu'aux actions judiciaires inten-

steld en op authentieke akten verleden na de inwerkingtreding van dit Verdrag in de Staat van herkomst en, wanneer wordt verzocht om erkenning of tenuitvoerlegging van een beslissing of een authentieke akte, in de aangezochte Staat.

2. Evenwel worden de beslissingen, gegeven na de dag van inwerkingtreding van dit Verdrag in de betrekkingen tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat naar aanleiding van vóór deze dag ingestelde vorderingen, erkend en ten uitvoer gelegd overeenkomstig de bepalingen van titel III van het Verdrag van 1968, als gewijzigd bij het Verdrag van 1978, bij het Verdrag van 1982 en het onderhavige Verdrag, indien de bevoegdheid beruiste op regels die overeenkomen met de bepalingen van de gewijzigde titel II van het Verdrag van 1968, of met de bepalingen neergelegd in een verdrag dat tussen de Staat van herkomst en de aangezochte Staat van kracht was op het ogenblik dat de vordering werd ingesteld.

TITEL VII

Slotbepalingen

Artikel 30

1. De Secretaris-Generaal van de Raad der Europese Gemeenschappen zendt aan de Regeringen van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift in de Deense, de Duitse, de Engelse, de Franse, de Griekse, de Ierse, de Italiaanse en de Nederlandse taal toe van het Verdrag van 1968, van het Protocol van 1971, van het Verdrag van 1978 en van het Verdrag van 1982.

2. De teksten van het Verdrag van 1968, van het Protocol van 1971, van het Verdrag van 1978 en van het Verdrag van 1982 in de Portugese en de Spaanse taal zijn opgenomen in de bijlagen II, III, IV en V van dit Verdrag. De teksten in de Portugese en de Spaanse taal zijn op gelijke wijze authentiek als de overige teksten van het Verdrag van 1968, het Protocol van 1971, het Verdrag van 1978 en het Verdrag van 1982.

Artikel 31

Dit Verdrag wordt door de ondertekenende Staten bekrachtigd. De akten van bekrachtiging worden nedergelegd bij de Secretaris-Generaal van de Raad der Europese Gemeenschappen.

Artikel 32

1. Dit Verdrag treedt in werking op de eerste dag van de derde maand die volgt op de datum waarop twee ondertekenende Staten, waarvan er een het Koninkrijk Spanje of de Portugese Republiek is, hun akten van bekrachtiging nederleggen.

2. Dit Verdrag wordt met betrekking tot elke andere ondertekenende Staat van kracht op de eerste dag van de derde maand volgende op het nederleggen van de akte van bekrachtiging van die Staat.

Artikel 33

De Secretaris-Generaal van de Raad der Europese Gemeenschappen stelt de ondertekenende Staten in kennis van:

- a) het nederleggen van iedere akte van bekrachtiging;
- b) de data van inwerkingtreding van dit Verdrag voor de Verdragsluitende Staten.

tées et aux actes authentiques reçus postérieurement à l'entrée en vigueur de la présente convention dans l'État d'origine et, lorsque la reconnaissance ou l'exécution d'une décision ou d'un acte authentique est demandée, dans l'État requis.

2. Toutefois, les décisions rendues après la date d'entrée en vigueur de la présente convention dans les rapports entre l'État d'origine et l'État requis à la suite d'actions intentées avant cette date sont reconnues et exécutées conformément aux dispositions du titre III de la convention de 1968, modifiée par la convention de 1978, la convention de 1982 et par la présente convention, si la compétence était fondée sur des règles conformes aux dispositions du titre II modifié de la convention de 1968 ou aux dispositions prévues par une convention qui était en vigueur entre l'État d'origine et l'État requis lorsque l'action a été intentée.

TITRE VII

Dispositions finales

Article 30

1. Le Secrétaire général du Conseil des Communautés européennes remet aux gouvernements du Royaume d'Espagne et de la République portugaise une copie certifiée conforme de la convention de 1968, du protocole de 1971, de la convention de 1978 et de la convention de 1982, en langues allemande, anglaise, danoise, française, grecque, irlandaise, italienne et néerlandaise.

2. Les textes de la convention de 1968, du protocole de 1971, de la convention de 1978 et de la convention de 1982, établis en langues espagnole et portugaise, figurent aux annexes II, III, IV et V à la présente convention. Les textes établis en langues espagnoles et portugaise font foi dans les mêmes conditions que les autres textes de la convention de 1968, du protocole de 1971, de la convention de 1978 et de la convention de 1982.

Article 31

La présente convention sera ratifiée par les États signataires. Les instruments de ratification seront déposés auprès du Secrétaire général du Conseil des Communautés européennes.

Article 32

1. La présente convention entrera en vigueur le premier jour du troisième mois après la date à laquelle deux États signataires, dont l'un est le Royaume d'Espagne ou la République portugaise, auront déposé leurs instruments de ratification.

2. À l'égard de tout autre État signataire, la présente convention produira ses effets le premier jour du troisième mois qui suivra le dépôt de son instrument de ratification.

Article 33

Le Secrétaire général du Conseil des Communautés européennes notifiera aux États signataires:

- a) le dépôt de tout instrument de ratification;
- b) les dates d'entrée en vigueur de la présente convention pour les États contractants.

Artikel 34

Dit Verdrag, opgesteld in één exemplaar, in de Deense, de Duitse, de Engelse, de Franse, de Griekse, de Ierse, de Italiaanse, de Nederlandse, de Portugese en de Spaanse taal, welke tien teksten gelijkelijk authentiek zijn, zal worden nedergelegd in het archief van het Secretariaat van de Raad der Europese Gemeenschappen. De Secretaris-Generaal zendt een voor eensluidend gewaarmerkt afschrift daarvan toe aan de regering van elke ondertekenende Staat.

Article 34

La présente convention, rédigée en un exemplaire unique, en langues allemande, anglaise, danoise, espagnole, française, grecque, irlandaise, italienne, néerlandaise et portugaise, les dix textes faisant également foi, sera déposée dans les archives du Secrétariat du Conseil des Communautés européennes. Le Secrétaire général en remettra une copie certifiée conforme à chacun des gouvernements des États signataires.

GEMEENSCHAPPELIJKE VERKLARING**betreffende de bekrachtiging van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Spanje en van de Portugese Republiek tot het Verdrag van Brussel van 1968**

Op het tijdstip van de ondertekening van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Spanje en van de Portugese Republiek tot het Verdrag van Brussel van 1968, gedaan te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989,

DE VERTEGENWOORDIGERS VAN DE REGERINGEN DER LID-STATEN VAN DE EUROPESE GEMEENSCHAPPEN, IN HET KADER VAN DE RAAD BIJEEN

VERLANGEND om, met name in het vooruitzicht van de voltooiing van de interne markt, de toepassing van het Verdrag van Brussel en van het protocol van 1971 snel tot de gehele Gemeenschap uit te breiden,

ZICH VERHEUGEND over de sluiting, op 16 september 1988, van het Verdrag van Lugano, waarbij de beginselen van het Verdrag van Brussel worden uitgebreid tot de Staten die partij zullen zijn bij het Verdrag van Lugano, dat voornamelijk bestemd is tot regeling van de betrekkingen tussen de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap en de Lid-Staten van de Europese Vrijhandelsassociatie (E.V.A.) ten aanzien van de rechtsbescherming van de in al deze Staten gevestigde personen en van de vereenvoudiging van de formaliteiten voor de wederzijdse erkenning en tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen.

OVERWEGENDE dat het Verdrag van Brussel als rechtsgrond artikel 220 van het Verdrag van Rome heeft en wordt uitgelegd door het Hof van Justitie van de Europese Gemeenschappen.

ZICH BEWUST van het feit dat het Verdrag van Lugano de toepassing van het Verdrag van Brussel onverlet laat voor wat betreft de betrekkingen tussen de Lid-Staten van de Europese Economische Gemeenschap, aangezien deze betrekkingen door het Verdrag van Brussel moeten worden geregeld,

ER AKTE VAN NEMEND dat het Verdrag van Lugano in werking zal treden nadat twee Staten, waarvan er een lid is van de Europese Gemeenschappen, en een lid van de Europese Vrijhandelsassociatie, hun instrumenten van bekrachtiging hebben neergelegd,

VERKLAREN ZICH BEREID alle dienstige maatregelen te nemen opdat de nationale procedures ter bekrachtiging van het Verdrag betreffende de toetreding van het Koninkrijk Spanje en van de Portugese Republiek tot het Verdrag van Brussel, dat heden is ondertekend, binnen de kortste tijd en zo mogelijk uiterlijk op 31 december 1992 worden afgewikkeld.

DÉCLARATION COMMUNE**concernant la ratification de la Convention d'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention de Bruxelles de 1968**

Au moment de la signature de la Convention d'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention de Bruxelles de 1968, faite à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989,

LES REPRÉSENTANTS DES GOUVERNEMENTS DES ÉTATS MEMBRES DES COMMUNAUTÉS EUROPÉENNES RÉUNIS AU SEIN DU CONSEIL

DÉSIREUX que, notamment dans la perspective de l'achèvement du marché intérieur, l'application de la Convention de Bruxelles et du protocole de 1971 soit étendue rapidement à toute la Communauté,

SE FÉLICITANT de la conclusion, le 16 septembre 1988, de la Convention de Lugano qui étend les principes de la Convention de Bruxelles aux États qui seront parties à la Convention de Lugano, destinée principalement à régir les rapports entre les États membres de la Communauté économique européenne (C.E.E.) et ceux de l'Association européenne de libre-échange (A.E.L.E.) à l'égard de la protection juridique des personnes établies dans tous ces États et de la simplification des formalités pour la reconnaissance et l'exécution réciproques des décisions judiciaires,

CONSIDÉRANT que la Convention de Bruxelles a comme base juridique l'article 220 du Traité de Rome et est interprétée par la Cour de justice des Communautés européennes,

CONSCIENTS du fait que la Convention de Lugano n'affecte pas l'application de la Convention de Bruxelles pour ce qui concerne les rapports entre les États membres de la Communauté économique européenne puisque ces rapports doivent être régis par la Convention de Bruxelles,

PRENANT ACTE de ce que la Convention de Lugano entrera en vigueur après que deux États, dont un est un membre des Communautés européennes et un est un membre de l'Association européenne de libre-échange, auront déposé leurs instruments de ratification,

SE DÉCLARENT PRÊTS à prendre toute mesure utile pour que les procédures nationales de ratification de la Convention d'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention de Bruxelles, signée aujourd'hui, soient achevées dans les meilleurs délais et, si possible, au plus tard le 31 décembre 1992.

BIJLAGE I. — ANNEXE I

Formele aanpassingen als bedoeld in artikel 2

Adaptations formelles visées à l'article 2

a) *Deense versie — Version danoise*

1. Artikel 3, stk. 2, andet led, affattes således:

«— i Danmark: paragraf 246, stk. 2 og 3, i lov om rettens pleje;».

2. Artikel 4, stk. 2, *in fine*:

I stedet for: «... der er nævnt i artikel 3, andet afsnit»

læses: «... der er nævnt i artikel 3, stk. 2».

3. Artikel 6, nr. 2, affattes således:

«2. som tredjemand i sager om opfyldelse af en forpligtelse eller som tredjemand i andre tilfælde, ved den ret ...

(resten uændret)».

4. Artikel 11, stk. 1:

I stedet for: «... artikel 10, tredje afsnit ...»

læses: «... artikel 10, stk. 3».

5. Artikel 13, nr. 3, affattes således:

«... eller løsøregerstande, og såfremt».

6. Artikel 15, nr. 1, affattes således:

«... er indgået, efter at tvisten ...».

7. Artikel 28, stk. 3:

I stedet for: «Med forbehold af bestemmelserne i første afsnit ...»

læses: «Med forbehold af bestemmelserne i stk. 1 ...».

8. Artikel 32, andet led:

I stedet for: «... underretten;»

læses: «... byretten;».

9. Artikel 38, stk. 2, *in fine*:

I stedet for: «... ved anvendelsen af første afsnit;»

læses: «... ved anvendelsen af stk. 1».

10. Artikel 40, stk. 2:

I stedet for: «... i artikel 20, andet og tredje afsnit, ...»

læses: «... i artikel 20, stk. 2 og 3, ...».

11. Artikel 46, nr. 2:

I stedet for: «... eller en tilsvarende retsakter ...»

læses: «... eller en tilsvarende retsakt ...».

12. Artikel 49:

I stedet for: «... og artikel 48, andet afsnit, ...»

læses: «... og artikel 48, stk. 2, ...».

13. Artikel 55, stk. 1:

I stedet for: «... i artikel 54, andet afsnit, ...»

læses: «... i artikel 54, stk. 2, ...».

14. Artikel 59, stk. 1, *in fine*:

I stedet for: «... i artikel 3, andet afsnit»

læses: «... i artikel 3, stk. 2».

PROTOKOLLEN

15. Artikel V, stk. 1, første punktum:

I stedet for: «... i sager om opfyldelse af en forpligtelse eller ved intervention ...»

læses: «... i sager om opfyldelse af en forpligtelse eller i andre tilfælde ...».

16. Artikel V, stk. 1, andet punktum:

I stedet for: «I denne stat ..., inddrages i sagen ...»

læses: «I denne stat ..., sagsøges ved dens domstole ...».

PROTOKOLLEN VEDRØRENDE DOMSTOLENS FORTOLKNING

17. Artikel 2, nr. 1, sidste led:

I stedet for: «... artikel 37, andet afsnit, ...»

læses: «... artikel 37, stk. 2, ...».

b) Duitse versie. — Version allemande

1. Artikel 3: Der zweite Gedankenstrich muss wie folgt lauten:

«— in Dänemark: Artikel 246 Absätze 2 und 3 der Zivilprozessordnung (Lov om rettens pleje);»

2. Artikel 12: Am Ende der Nummern 1, 2 und 3 wird das Wort «oder» gestrichen und durch ein Komma ersetzt.

3. Artikel 13: Unter Nummer 2 muss es statt «oder um ein anderes Kreditgeschäft handelt, die zur Finanzierung eines Kaufs derartiger Sachen bestimmt sind» heissen: «oder ein anderes Kreditgeschäft handelt, das zur Finanzierung eines Kaufs derartiger Sachen bestimmt ist».

4. Artikel 14: In Absatz 1 muss es statt «gegen die andere Vertragspartei ..., in dessen Hoheitsgebiet diese Vertragspartei ihren Wohnsitz hat» heissen: «gegen den anderen Vertragspartner ..., in dessen Hoheitsgebiet dieser Vertragspartner seinen Wohnsitz hat».

5. Artikel 14: In Absatz 2 muss es statt «der anderen Vertragspartei» heissen: «des anderen Vertragspartners».

6. Artikel 15: Am Ende von Nummer 1 wird das Wort «oder» gestrichen und durch ein Komma ersetzt.

7. Artikel 16: Unter Nummer 2 muss es statt «die Gültigkeit, Nichtigkeit» heissen: «die Gültigkeit, die Nichtigkeit».

8. Artikel 20: In Absatz 3 muss es statt «für Zivil- und Handelssachen» heissen: «in Zivil- oder Handelssachen».

9. Artikel 22: In Absatz 1 muss es statt «die Entscheidung aussetzen» heissen: «das Verfahren aussetzen».

10. Artikel 27: Unter Nummer 2 muss es statt «ordnungsmässig» heissen: «ordnungsgemäss».

11. Artikel 27: Unter Nummer 4 muss es statt «wenn das Gericht des Urteilsstaats ... die ehelichen Güterstände, das Gebiet des Erbreechts» heissen: «wenn das Gericht des Ursprungsstaats ... die ehelichen Güterstände oder das Gebiet des Erbreechts ...».

12. Artikel 28: In den Absätzen 2 und 3 muss es statt «des Urteilsstaats» jeweils heissen: «des Ursprungsstaats».

13. Artikel 29: Statt «auf ihre Gesetzmässigkeit» muss es heissen: «in der Sache selbst».

14. Artikel 30: In Absatz 2 muss es statt «im Urteilsstaat» heissen: «im Ursprungsstaat».

15. Artikel 32: In Absatz 1 muss der zweite Gedankenstrich wie folgt lauten:

«— in Dänemark an das «byret»;»

16. Artikel 32: In Absatz 1 muss es unter den Nummern 1, 2 und 3 des das Vereinigte Königreich betreffenden Gedankenstrichs statt «im Falle von Entscheidungen» jeweils heissen: «für Entscheidungen».

17. Artikel 34: In Absatz 2 muss es statt «in Artikel 27 und 28» heissen: «in den Artikeln 27 und 28».

18. Artikel 34: In Absatz 3 muss es statt «auf ihre Gesetzmässigkeit» heissen: «in der Sache selbst».

19. Artikel 37: In Absatz 1 muss es unter den Nummern 1, 2 und 3 des das Vereinigte Königreich betreffenden Gedankenstrichs statt «im Falle von Entscheidungen» jeweils heissen: «für Entscheidungen».

20. Artikel 38: In Absatz 1 muss es statt «seine Entscheidung aussetzen, wenn gegen die Entscheidung im Urteilsstaat» heissen: «das Verfahren aussetzen, wenn gegen die Entscheidung im Ursprungsstaat».

21. Artikel 38: In Absatz 2 muss es statt «im Urteilsstaat» heissen: «im Ursprungsstaat».

22. Artikel 39: In Absatz 1 muss es statt «Massregeln zur Sicherung» heissen: «Massnahmen zur Sicherung».

23. Artikel 39: In Absatz 2 muss es statt «Massregeln zu betreiben» heissen: «Massnahmen zu veranlassen».

24. Artikel 40: In Absatz 1 muss es unter den Nummern 1, 2 und 3 des das Vereinigte Königreich betreffenden Gedankenstrichs statt «im Falle von Entscheidungen» jeweils heissen: «für Entscheidungen».

25. Artikel 43: Statt «des Urteilsstaats» muss es heissen: «des Ursprungsstaats».

26. Artikel 44: In Absatz 1 muss es statt «ist dem Antragsteller in dem Staat, in dem die Entscheidung ergangen ist, ganz oder teilweise das Armenrecht ... nach den Artikeln 32 bis 35 hinsichtlich des Armenrechts» heissen: «ist dem Antragsteller im Ursprungsstaat ganz oder teilweise Prozesskostenhilfe ... nach den Artikeln 34 bis 35 hinsichtlich der Prozesskostenhilfe».

27. Artikel 44: In Absatz 2 muss es statt «Bewilligung des Armenrechts» heissen: «Bewilligung der Prozesskostenhilfe».

28. Artikel 47: Unter Nummer 1 muss es statt «nach dem Recht des Urteilsstaats» heissen: «nach dem Recht des Ursprungsstaats».

29. Artikel 47: Unter Nummer 2 muss es statt «das Armenrecht im Urteilsstaat geniesst» heissen: «Prozesskostenhilfe im Ursprungsstaat erhält».

30. Artikel 56: In Absatz 2 muss es statt «die Urkunden» heissen: «die öffentlichen Urkunden».

31. Artikel Vb des dem Übereinkommen beigefügten Protokolls:

In Satz 2 muss es statt «Sie haben die Entscheidung auszusetzen» heissen: «Sie haben das Verfahren auszusetzen».

c) *Griekse versie. — Version grecque*

1. Άρθρο 3

Η δεύτερη περίπτωση της δεύτερης παραγράφου έχει ως εξής:

«— στη Δανία: το άρθρο 246 παράγραφοι 2 και 3 του Lov om rettens pleje (νόμου πολιτικής δικονομίας).

2. Άρθρο 4, δεύτερη παράγραφος

Στην πρώτη σειρά, η λέξη «εναγομένου» γίνεται «εναγόμενου».

3. Άρθρο 5

Το σημείο 7 β) λήγει σε τελεία και το άρθρο «η» στο επόμενο εδάφιο μετατρέπεται σε κεφαλαίο Η.

Το διαζευκτικό «η» μεταξύ των στοιχείων α) και β) γράφεται σε χωριστή γραμμή.

4. Άρθρο 6

Τα σημεία 1, 2 και 3 λήγουν σε άνω τελεία.

5. Άρθρο 6α

Στην τελευταία σειρά, μετά τη λέξη «περιορισμό» προστίθεται η λέξη «αυτής».

6. Άρθρο 8

Τα δύο διαζευκτικά μόρια γράφονται σε χωριστή σειρά μεταξύ των σημείων 1 και 2, 2 και 3.

7. Άρθρο 12
Όλα τα διαζευκτικά μόρια γράφονται σε χωριστή σειρά μεταξύ των σημείων. Στο σημείο 1, η λέξη «γένεση» γίνεται «γέννηση».
8. Άρθρο 12α
Στο σημείο 2 α), τρίτη σειρά, το «1 υπό α)» γίνεται «1 α)».
Στο σημείο 2 β), το «1 υπό β)» γίνεται «1 β)».
Στο σημείο 3, το «1 υπό α)» γίνεται «1 α)» και η λέξη «σχετικά» γίνεται «σχετική».
9. Άρθρο 15
Στο σημείο 1, η λέξη «γένεση» γίνεται «γέννηση».
Τα διαζευκτικά μόρια γράφονται σε χωριστή σειρά μεταξύ των σημείων 1 και 2, 2 και 3.
10. Άρθρο 16
Στο σημείο 2, αντί «σε θέμα εγκυρότητας, κύρους ή ...» γράφεται «σε θέματα κύρους, ακυρότητας ή ...».
11. Άρθρο 17
Στο σημείο 1 το διαζευκτικό η τίθεται στο τέλος των υποπαραγράφων α, β, γ, δ και ε.
12. Άρθρο 27
Τα σημεία 1, 2, 3 και 4 λήγουν σε άνω τελεία.
Στο σημείο 4, πρώτη σειρά, η λέξη «εκδώσει» γράφεται «εκδόσει».
Στο σημείο 5, τέταρτη σειρά, η φράση «η απόφαση αυτή» αντικαθίσταται από τη φράση «η τελευταία αυτή απόφαση».
13. Άρθρο 31
Στη δεύτερη παράγραφο, τίθεται κόμμα μετά τις λέξεις «προηγούμενος» και «ενδιαφερόμενου».
14. Άρθρο 32
Η δεύτερη περίπτωση της πρώτης παραγράφου έχει ως εξής:
«— στη Δανία: στο byret».
15. Άρθρο 34
Στην πρώτη παράγραφο, στο τέλος, η λέξη «παρατηρήσεων» αντικαθίσταται από τη λέξη «προτάσεων».
16. Άρθρο 52
Στην πρώτη παράγραφο, στο τέλος, η αντωνυμία «του» μετατίθεται μετά τη λέξη «εσωτερικό».
17. Άρθρο 54
Η πρώτη παράγραφος διατυπώνεται ως εξής:
«Οι διατάξεις της παρούσας συμβάσεως εφαρμόζονται μόνο στις αγωγές που ασκούνται, καθώς και στα δημόσια έγγραφα που εκδίδονται, μετά την έναρξη ισχύος της.»
Η δεύτερη παράγραφος διατυπώνεται ως εξής:
«Αποφάσεις, πάντως, που εκδίδονται μετά την έναρξη ισχύος της παρούσας συμβάσεως, κατόπιν αγωγής που έχει ασκηθεί πριν από την ημερομηνία αυτή, αναγνωρίζονται και εκτελούνται σύμφωνα με τις διατάξεις του τίτλου III, αν οι εφαρμοσθέντες κανόνες διεθνούς δικαιοδοσίας είναι σύμφωνοι ή με τις διατάξεις του τίτλου II ή με σύμβαση που, κατά την ημερομηνία ασκήσεως της αγωγής, ίσχυε μεταξύ του κράτους προελεύσεως και του κράτους αναγνωρίσεως ή εκτελέσεως.
18. Άρθρο 56
Η δεύτερη παράγραφος διατυπώνεται ως εξής:
«Συνεχίζουν να παράγουν αποτελέσματα ως προς τις αποφάσεις που εκδόθηκαν και τα έγγραφα που συντάχθηκαν πριν ...».
19. Άρθρο 57
Στην πρώτη παράγραφο, πρώτη σειρά, οι λέξεις «των οποίων» αντικαθίστανται από τις λέξεις «στις οποίες».

Το σημείο β), στην αρχή, διατυπώνεται ως εξής:

Αποφάσεις που εκδίδονται από δικαστήριο συμβαλλόμενου κράτους κατά την άσκηση διεθνούς δικαιοδοσίας του βάσει συμβάσεως σχετικής ...»

20. Άρθρο 59

Στην πρώτη παράγραφο, τρίτη σειρά, αντικαθίστανται οι λέξεις « διεθνούς δικαιοδοσία » από τη λέξη « αναγνώρισε ».

Η δεύτερη παράγραφος, στην αρχή, διατυπώνεται ως εξής:

« Πάντως, συμβαλλόμενο κράτος δεν μπορεί να δεσμευθεί ... ».

Στην ίδια παράγραφο, τρίτη σειρά, μετά τη λέξη « κράτος » τίθεται κόμμα και στην τελευταία σειρά, η λέξη « εναγομένου » γράφεται « εναγόμενου ».

d) Engelse versie. — Version anglaise

1. Article 3

Read second indent of second paragraph as follows:

«— in Denmark: Article 246(2) and (3) of the law on civil procedure (Lov om rettens pleje).».

2. Article 27

Read beginning of point 4 as follows:

«4. if the court of the State of origin, in order...».

Read beginning of point 5 as follows:

«5. if the judgment is irreconcilable with an earlier judgment given in a non-contracting State involving...».

3. Article 28

Read end of second paragraph as follows:

«... on which the court of the State of origin based its jurisdiction.».

Read beginning of third paragraph as follows:

«Subject to the provisions of the first paragraph, the jurisdiction of the court of the State of origin may not be reviewed;...».

4. Article 30

Read end of second paragraph as follows:

«... if enforcement is suspended in the State of origin by reason of an appeal.».

5. Article 32

Read second indent as follows:

«— in Denmark, to the byret.».

6. Article 38

Read beginning of first paragraph as follows:

«The court with which the appeal under Article 37(1) is lodged may, on the application of the appellant, stay the proceedings if an ordinary appeal has been lodged against the judgment in the State of origin or if the time...».

Read beginning of second paragraph as follows:

«Where the judgment was given in Ireland or the United Kingdom, any form of appeal available in the State of origin shall be treated...».

7. Article 43

Read end of Article as follows:

«... by the courts of the State of origin.».

8. Article 44

Read first paragraph as follows:

«An applicant who, in the State of origin, has benefited from complete or partial legal aid or exemption from costs or expenses, shall be entitled, in the procedures provided for in Articles 32 to 35, to benefit from the most favourable legal aid or the most extensive exemption from costs or expenses provided for by the law of the State addressed.

9. Article 47

Read point 1 as follows:

«1. documents which establish that, according to the law of the State of origin, the judgment is enforceable and has been served;».

Read end of point 2 as follows:

«... legal aid in the State of origin.».

10. Article 51

Read end of Article as follows:

«... enforceable in the State addressed under the same conditions as authentic instruments.».

e) Franse versie. — Version française

1. Article 3 second alinéa

Le deuxième tiret est remplacé par le texte suivant:

«— au Danemark: l'article 246 paragraphes 2 et 3 de la loi sur la procédure civile (*lov om rettens pleje*),».

2. Article 32 premier alinéa

Le deuxième tiret est remplacé par le texte suivant:

«— au Danemark, au byret,».

3. Article 44 premier alinéa

L'expression «l'État où la décision a été rendue» est remplacée par «l'État d'origine».

f) Ierse versie. — Version irlandaise

1. Airteagal 3: Cuirfear am méid seo e leanas in fonad an dara fleasc:

«— sa Danmhairg: Airteagal 246(2) agus (3) den dlí ar mós imeachta sibhialta (*Lov om rettens pleje*),»

2. Airteagal 12: Cuirfear an méid seo a leanas in ionad pointe 3:

«3. a chuirfear i gcrích idir sealbhóir polasaí agus árachóir, a bhfuil sainchónaí nó gnáthchónaí orthu araon sa Stát Conarthach céanna tráth an chonartha a chur i gcrích agus arb é is éifeacht dó dlínse a thabhair do chúirteanna an Stáit sin fiú i gcás an teagmhas díobháilach a tharlú ar an gcoigrích, ar an gcoinnioll nach bhfuil an comhaontú sin contrártha do dhlí an Stáit sin.»

3. Airteagal 25: Cuirfear na focail «ar chostais nó chaiteachais» in ionad na bhfocal «ar chostais nó caiteachais» ag deireadh an Airteagail.

4. Airteagal 27: Cuirfear na focail «cúirt an Stáit tionscnaimh» in ionad na bhfocal «cúirt an Stáit unar tugadh an breithiúnas» i bpointe 4.

5. Airteagal 28: — Cuirfear na focail «forálachaa Roinn 3, 4 nó 5 de Theideal II» in ionad na bhfocal «forálacha alt 3, 4 nó 5 de Theideal II» sa chéad mhír.

— Cuirfear na focail «an Stáit tionscnaimh» in ionad na bhfocal «an Stáit inar tugadh an breithiúnas» sa dara agus sa tríú mír.

6. Airteagal 30: Cuirfear na focail «sa Stát tionscnaimh» in ionad na bhfocal «sa Stát inar tugadh an breithiúnas», sa dara mír.

7. Airteagal 31: Cuirfear na focail «nuair a bheidh sé dearbhaithe, ar iarratas ó aon pháirti leasmhar, go bhfuil sé infhorghníomhaithe sa Stát eile sin» in ionad na bhfocal «nuair a bheidh, ar iarratas ó aon pháirti leasmhar, ordú a fhorghníomhalthe eisithe sa Stát elle sin» ag deireadh na chéad mhíre.

8. Airteagal 32: — Cuirfear na focail «an tribunal de première instance nó rechtbank van eerste aanleg» in ionad na bhfocal «an 'tribunal première instance' nó an 'rechtbank van eerste aanleg'» sa chéad fhleasc.

— Cuirfear an méid seo leanas in ionad an dara fleasc:

«— sa Danmhairg, an byret,».

9. Airteagal 38: — Cuirfear na focail «sa Stát tionscnaimh» in ionad na bhfocal «sa Stát inar tugadh an breithiúnas» sa chéad mhír.

Cuirfear na focail «sa Stát tionscnaimh» in ionad na bhfocal «sa Stát inar tugadh é» sa dara mír.

10. Airteagal 43: Cuirfear na focail «cúirteanna an Stáit tionscnaimh» in ionad na bhfocal «cúirteanna an Stáit inar tugadh an breithiúnas».

11. Airteagal 44: Cuirfear na focail «sa Stát tionscnaimh» in ionad na bhfocal «sa Stát inar tugadh an breithiúnas».

12. Airteagal 47: Cuirfear na focail «de réir dhlí an Stáit tionscnaimh in ionad na bhfocal «de réir dlí ab Stáit inar tugadh an breithiúnas» i bpointe 1.

13. Airteagal 50: — Cuirfear na focail «a dhaerbhú, i Stát conarthach eile, go bhfuil sé infhorghníomhaithe ann» in ionad na bhfocal «ordú a fhorghníomhaithe a eisúint i Stát conarthach eile» agus na focail «sa Stát chun a ndéantar an t-iarratas» in ionad na bhfocal «sa Stát a n-iarrtar forghníomhú ann» sa chéad mhir.

Cuirfear na focail «a barántúlacht» in ionad na bhfocal «a bharántúlacht» sa dara mír.

14. Airteagal 51: Cuirfear na focail «an Stát chun a ndéantar an t-iarratas» in ionad na bhfocal «an Stát a n-iarrtar forghníomhú ann».

15. Airteagal 55: — Cuirfear an focal «fhorghníomhú» in ionad an fhocail «forghníomhú» sa chéad fhleasc, sa dara, sa séú, sa seachtú agus san ochtú fleasc, sa chéad fhleasc déag, sa dara fleasc déag agus sa cúigiú fleasc déag.

— Cuirfear an focal «cómhalartach» in ionad an fhocail «fritpháirteach» sa ceathrú, sa cúigiú, sa naoú agus sa deichlú fleasc, sa tríú fleasc déag agus sa ceathrú fleasc déag.

— Cuirfear an focal «frithpháirteach» in ionad an fhocail «cómhalartach» sa saechtú fleasc agus sa dara fleasc déag.

16. Airteagal 56: Cuirfear na focail «i leith breithiúnas a tugadh agus doiciméad a tarraingíodh suas go foirmiúil nó a cláraíodh mar ionstraimí barántúla» in ionad na bhfocal «i leith breithiúnas a tugadh agus ionstraimí barántúla a tarraingíodh suas go foirmiúil nó a cláraíodh mar ionstraimí barántúla» sa dara mír.

17. Airteagal 59: Cuirfear na focail «i gcoinbhinsiún um aithint agus fhorghníomhú breithiúnas» in ionad na bhfocal «i gcoinbhinsiún um aithint agus forghníomhú breithiúnas» sa chéad mhir.

18. Prótacal, Airteagal IV: Cuirfear na focail «oifigeach an Stáit tionscnaimh» in ionad na bhfocal «oifigeach Stát a thionscanta» sa dara mír.

g) Italiaanse versie. — Version italienne

1. Articolo 3, secondo comma:

— secondo trattino:

Leggasi:

«— in Danimarca: l'articolo 246, paragrafi 2 et 3 della legge sulla procedura civile (Lov om rettens pleje).»

— ultimo trattino, lettera c):

Anziché:

«c) sul sequestro, ottenuto dall'attore, di beni esistenti nel Regno Unito.»

Leggasi:

«c) sul sequestro, ottenuto dall'attore, di beni situati nel Regno Unito.»

2. Articolo 12bis, prima frase:

Anziché:

«I rischi di cui all'articolo 12, 5º, sono i seguenti:»

Leggasi:

«I rischi di cui all'articolo 12, punto 5, sono i seguenti:»

3. Articolo 28, ultimo comma:

Anziché:

«Salva l'applicazione ... contemplato dall'articolo 27, 1º.»

Leggasi:

«Salva l'applicazione ... contemplato dall'articolo 27, punto 1.»

4. Articolo 32, primo comma, secondo trattino:

Leggasi:

«— in Danimarca, al byret.»

5. Articolo 38, primo comma:

Anziché:

«il giudice dell'opposizione ...»

Leggasi:

«Il giudice davanti al quale è proposta l'opposizione ...»

6. Articolo 44, primo comma:

Anziché:

«L'istante che, nello Stato in cui è stata resa la decisione, ha beneficiato ...»

Leggasi:

«L'istante che, nello Stato di origine, ha beneficiato ...»

7. Articolo 51:

Anziché:

«Le transazioni ... nello Stato di origine sono tali nello Stato richiesto ...»

Leggasi:

«Le transazioni ... nello Stato di origine hanno efficacia esecutiva nello Stato richiesto ...»

PROTOCOLLO

8. Articolo I:

Anziché:

«Qualsiasi persona ... in applicazione dell'articolo 5, 1°, ...»

Leggasi:

«Qualsiasi persona ... in applicazione dell'articolo 5, punto 1, ...»

9. Articolo V, secondo comma:

Anziché:

«Le decisioni rese negli Stati contraenti in virtù dell'articolo 6, 2°, e ...»

Leggasi:

«Le decisioni rese negli Stati contraenti in virtù dell'articolo 6, punto 2, e ...»

10. Articolo V *quinqüies*:

Anziché:

«Fatta salva ... sul brevetto europeo per mercato comune, ...»

Leggasi:

«Fatta salva ... sul brevetto europeo per il mercato comune, ...»

h) Nederlandse versie. — Version néerlandaise

1. Artikel 1, eerste lid, tweede zin:

in plaats van: «Het omvat inzonderheid niet-fiscale zaken, zaken van douane of administratiefrechtelijke zaken.»

leze men: «Het heeft inzonderheid geen betrekking op fiscale zaken, douanezaken of administratiefrechtelijke zaken.»

2. Artikel 2, tweede lid:

in plaats van: «Voor hen, die»

leze men: «Voor degenen die»

3. Artikel 3:

— eerste lid:

in plaats van: «Zij, die»

leze men: «Degenen die»

— tweede lid:

het tweede streepje wordt als volgt gelezen:

«— in Denemarken: artikel 246, leden 2 en 3, van de wet op de burgerlijke rechtsvordering (lov om retters pleje)»

4. Artikel 5:
punt 2:
in plaats van: «... eis is welke verbonden is ...»
leze men: «... eis is die verbonden is ...»
— punt 7:
in plaats van: «... het gerecht in wiens rechtsgebied ...»
leze men: «... het gerecht in het rechtsgebied waarvan ...»
5. Artikel 6, punt 2:
in plaats van: «... de afgeroepene»
leze men: «... de opgeroepene»
6. Artikel 6*bis*:
in plaats van: «... de interne wet van deze Staat»
leze men: «... het nationale recht van deze Staat»
7. Afdeling 3 (titel):
in plaats van: «Bevoegdheid bij geschillen inzake verzekeringen»
leze men: «Bevoegdheid in verzekeringszaken»
8. Artikel 8, punt 2:
in plaats van: «... het gerecht van de plaats waar de verzekeringsnemer zijn woonplaats heeft,»
leze men: «... het gerecht van de woonplaats van de verzekeringsnemer,»
9. Artikel 11, eerste lid:
in plaats van: «... op welk grondgebied de verweerder»
leze men: «... op het grondgebied waarvan de verweerder»
10. Artikel 12, punt 3:
in plaats van: «waarbij een verzekeringsnemer en een verzekeraar, die op het tijdstip van het sluiten van de overeenkomst»
leze men: «waarbij een verzekeringnemer en een verzekeraar die, op het tijdstip waarop de overeenkomst wordt gesloten»
11. Artikel 12*bis*:
— punt 2, aanhef:
in plaats van: «... met uitzondering van de ...»
leze men: «... met uitzondering van die ...»
— punt 2, onder a):
in plaats van: «... voor zover bevoegdheid toekennende overeenkomsten ter zake niet zijn verboden ...»
leze men: «... voor zover ter zake overeenkomsten tot aanwijzing van een bevoegde rechter niet zijn verboden ...»
12. Artikel 13, punt 3, onder a):
in plaats van: «publiciteit»
leze men: «reclame»
13. Artikel 14, derde lid:
in plaats van: «het gerecht, voor hetwelk»
leze men: «het gerecht, waarvoor»
14. Artikel 16, punt 4:
in plaats van: «de Verdragssluitende Staat, op welks grondgebied»
leze men: «de Verdragssluitende Staat op het grondgebied waarvan»
15. Artikel 18:
in plaats van: «Buiten de gevallen dat zijn bevoegdheid voortspuit»
leze men: «Buiten de gevallen waarin zijn bevoegdheid voortvloeit»
16. Artikel 20, derde lid *in fine*:
in plaats van: «strekt ter uitvoering van dat verdrag»
leze men: «overeenkomstig het bepaalde in dat Verdrag moest geschieden.»
17. Artikel 22:
— tweede lid:
in plaats van: «... het gerecht bij hetwelk de zaak het eerst is aangebracht bevoegd is ...»

leze men: «... het gerecht waarbij de zaak het eerst is aangebracht, bevoegd is ...»

— derde lid:

in plaats van: «... haar gelijktijdige behandeling ...»

leze men: «... hun gelijktijdige behandeling»

18. Artikel 23:

in plaats van: «... het gerecht bij hetwelk ...»

leze men: «... het gerecht waarbij ...»

19. Artikel 27, punt 2:

in plaats van: «... nodig was aan de verweerder, tegen wie ...»

leze men: «... nodig was, aan de verweerder tegen wie ...»

20. Artikel 30, tweede lid:

in plaats van: «De rechterlijke autoriteit van een Verdragsluitende Staat, bij wie de erkenning van een in Ierland of het Verenigd Koninkrijk gegeven beslissing, waarvan de tenuitvoerlegging door een daartegen aangewend rechtsmiddel in de Staat van herkomst is geschorst, wordt ingeroepen, kan zijn uitspraak aanhouden.»

leze men: «De rechterlijke autoriteit van een Verdragsluitende Staat, bij wie de erkenning wordt ingeroepen van een in Ierland of het Verenigd Koninkrijk gegeven beslissing, waarvan de tenuitvoerlegging door een daartegen aangewend rechtsmiddel in de Staat van herkomst is geschorst, kan haar uitspraak aanhouden.»

21. Artikel 31, tweede lid:

in plaats van: «... op verzoek van elke belanghebbende partij in dat deel van het Verenigd Koninkrijk ...»

leze men: «... ten verzoeken van iedere belanghebbende partij in het betrokken deel van het Verenigd Koninkrijk ...»

22. Artikel 32, eerste lid:

— zevende streepje:

in plaats van: «de «corte d'appello»»

leze men: «het «corte d'appello»»

— het tweede streepje wordt als volgt gelezen:

«— in Denemarken, tot de byret.»

23. Artikel 32, tweede lid:

in plaats van: «Het betrokken bevoegde gerecht»

leze men: «Het relatief bevoegde gerecht»

24. Artikel 36 tweede lid *in fine*:

in plaats van: «... met het oog op ...»

leze men: «... op grond van ...»

25. Voetnoot (2), artikel 36, punt 4:

in fine toevoegen na het woord «vordering», de woorden

«ter zake van het schip»

26. Artikel 37, eerste lid:

— eerste streepje:

het woord «het» schrappen

— vijfde streepje:

in plaats van: «de «cour d'appel»»

leze men: «het «cour d'appel»»

— zevende streepje:

in plaats van: «de «corte d'appello»»

leze men: «het «corte d'appello»»

— achtste streepje:

in plaats van: «de «Cour supérieure ...»»

leze men: «het «Cour supérieure ...»»

— tweede lid, tweede streepje:

in plaats van: «het «højesteret»»

leze men: «de «højesteret»»

27. Artikel 38, tweede lid, derde regel:
een komma invoegen tussen de woorden «ingesteld» en «voor»
28. Artikel 40, eerste lid, eerste streepje:
het woord «de» schrappen
29. Artikel 40 — vijfde streepje
in plaats van: «de «cour d'appel»»
leze men: «het «cour d'appel»»
- zevende streepje:
in plaats van: «de «corte d'appello»»
leze men: «het «corte d'appello»»
- achtste streepje:
in plaats van: «de «Cour supérieure ...»»
leze men: «het «Cour supérieure ...»»
30. Artikel 41, vierde streepje:
in plaats van: «een «Supreme Court»»
leze men: «het «Supreme Court»»
31. Artikel 44, tweede lid, negende regel:
in plaats van: «... om hem voor het gehele of gedeeltelijke kosteloze rechtsbijstand ...»
leze men: «... om hem geheel of gedeeltelijk voor kosteloze rechtsbijstand ...»
32. Artikel 45:
in plaats van: «De partij, die ...»
leze men: «Aan de partij die ...»
33. Artikel 59, tweede lid, punt 2:
de woorden «die gesteld is» schrappen
34. Artikel II, eerste lid:
in plaats van: «... welks onderdaan zij niet zijn ...»
leze men: «... waarvan zij geen onderdaan zijn ...»
35. Artikel II, tweede lid, *in fine*:
in plaats van: «... noch te worden ten uitvoer gelegd.»
leze men: «... noch ten uitvoer worden gelegd.»
36. Artikel IV, eerste lid:
in plaats van: «voorzien»
leze men: «bepaald»
37. Artikel IV, tweede lid:
in plaats van: «... de Staat op welks grondgebied ...»
leze men: «... de Staat op het grondgebied waarvan ...»
38. Artikel IV, tweede lid:
in plaats van: «... het stuk aan degene, voor wie het bestemd is uit te reiken.»
leze men: «... het stuk uit te reiken aan degene voor wie het bestemd is.»

RAPPORT

over het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het Protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het Verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek

(90/C 189/06)

(op 26 mei 1989 ondertekend te Donostia-San Sebastián)

opgesteld door

de heer Martinho de ALMEIDA CRUZ
*rechter van eerste aanleg, juridisch adviseur
van de Permanente Vertegenwoordiging van Portugal
bij de Europese Gemeenschappen*

de heer Manuel DESANTES REAL
*hoogleraar aan de Juridische Faculteit
van de Universiteit van Alicante*

en de heer Paul JENARD
*ere-bestuursdirecteur bij het Belgische ministerie
van Buitenlandse Zaken*

Evenals het ontwerp-verdrag en de overige door de regeringsdeskundigen opgestelde teksten, is de ontwerp-toelichting vóór de op 26 mei 1989 te San Sebastián gehouden Conferentie van de Vertegenwoordigers van de Regeringen der Lid-Staten aan de Regeringen van de Lid-Staten van de Europese Gemeenschappen voorgelegd.

In dit rapport is rekening gehouden met de opmerkingen van een aantal Regeringen. Het rapport geldt als geautoriseerd commentaar op het Verdrag van 26 mei 1989.

RAPPORT

sur la convention relative à l'adhésion du Royaume d'Espagne et de la République portugaise à la convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de Justice, avec les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion du Royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la convention relative à l'adhésion de la République hellénique

(90/C 189/06)

(Signée à Donostia-San Sebastián le 26 mai 1989)

élaboré par

M. Martinho de ALMEIDA CRUZ
*juge de première instance, conseiller juridique
à la représentation permanente du Portugal
auprès des Communautés européennes*

M. Manuel DESANTES REAL
*professeur à la faculté de droit
de l'université d'Alicante*

et M. Paul JENARD
*directeur d'administration honoraire
au ministère belge des Affaires étrangères*

Ainsi que le projet de convention et les autres instruments élaborés par les experts gouvernementaux, le projet de rapport justificatif a été soumis, avant la conférence des représentants des gouvernements des États membres qui s'est tenue à San Sebastián le 26 mai 1989, aux gouvernements des États membres des Communautés.

Le présent rapport tient compte des observations présentées par certains gouvernements. Il se présente comme un commentaire autorisé de la convention du 26 mai 1989.

Het rapport, bladzijden 43 tot en met 75, is uitsluitend gedrukt beschikbaar.

Le rapport, pages 34 à 75 incluse, est uniquement disponible sur support papier.

VOORONTWERP VAN WET VOORGELEGD AAN DE RAAD VAN STATE

De tekst van het voorontwerp is identiek met het ingediende wetsontwerp.

*
* *

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, tweede kamer, op 16 februari 1996 door de minister van Buitenlandse Zaken verzocht hem van advies te dienen over een ontwerp van wet «houdende instemming met het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Spanje en de Portugese Republiek tot het Verdrag betreffende de rechterlijke bevoegdheid en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, alsmede tot het protocol betreffende de uitlegging daarvan door het Hof van Justitie, zoals deze zijn gewijzigd bij het Verdrag inzake de toetreding van het Koninkrijk Denemarken, Ierland en het Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en bij het verdrag inzake de toetreding van de Helleense Republiek, met de bijlagen I, II, III, IV en V, en met de gemeenschappelijke verklaring, opgemaakt te Donostia-San Sebastian op 26 mei 1989», heeft op 22 april 1996 het volgend advies gegeven:

ONDERZOEK VAN HET ONTWERP

Bepalend gedeelte

Artikel 1

Artikel 83 van de Grondwet vereist uitsluitend de vermelding van het artikel van de Grondwet dat betrekking heeft op de aangelegenheid die geregeld wordt door een wetsontwerp of een wetsvoorstel. De vermelding van de onderverdeling van dat artikel is niet vereist. De woorden «eerste lid, 6°» dienen bijgevolg te vervallen.

De kamer was samengesteld uit:

De heer J.-J. STRYCKMANS, kamervoorzitter;

De heren Y. BOUCQUEY en Y. KREINS, staatsraden;

De heren J. DE GAVRE en P. GOTHOT, assessoren van de afdeling wetgeving;

Mevrouw J. GIELISSEN, griffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de heer J.-J. STRYCKMANS.

Het verslag werd uitgebracht door de heer J. REGNIER, eerste auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door de heer M. BAUWENS, adjunct-referendaris.

De Griffier,

J. GIELISSEN.

De Voorzitter,

J.-J. STRYCKMANS.

AVANT-PROJET DE LOI SOUMIS AU CONSEIL D'ÉTAT

Le texte de l'avant-projet est identique à celui du projet de loi déposé.

*
* *

AVIS DU CONSEIL D'ÉTAT

Le CONSEIL D'ÉTAT, section de législation, deuxième chambre, saisi par le ministre des Affaires étrangères, le 16 février 1996, d'une demande d'avis sur un projet de loi «portant assentiment à la Convention relative à l'adhésion du royaume d'Espagne et de la République portugaise à la Convention concernant la compétence judiciaire et l'exécution des décisions en matière civile et commerciale, ainsi qu'au protocole concernant son interprétation par la Cour de justice, avec les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion du royaume de Danemark, de l'Irlande et du Royaume-Uni de Grande-Bretagne et d'Irlande du Nord et les adaptations y apportées par la Convention relative à l'adhésion de la République hellénique, aux annexes I, II, III, IV et V, et à la déclaration commune, faites à Donostia-San Sebastian le 26 mai 1989», a donné le 22 avril 1996 l'avis suivant:

EXAMEN DU PROJET

Dispositif

Article 1er

L'article 83 de la Constitution requiert uniquement la mention de l'article de la Constitution qui a trait à la matière réglée par un projet ou une proposition de loi. Il n'est pas requis d'indiquer la subdivision de cet article. On omettra donc les mots «alinéa 1er, 6°».

La chambre était composée de:

M. J.-J. STRYCKMANS, président de chambre;

MM. Y. BOUCQUEY et Y. KREINS, conseillers d'État;

MM. J. DE GAVRE et P. GOTHOT, assesseurs de la section de législation;

Mme J. GIELISSEN, greffier.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. J.-J. STRYCKMANS.

Le rapport a été présenté par M. J. REGNIER, premier auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par M. M. BAUWENS, référendaire adjoint.

Le Griffier,

J. GIELISSEN.

Le Président,

J.-J. STRYCKMANS.